

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Παγκόσμιες Προκλήσεις και Συστήματα Αναλύσεων»

Εκτίμηση Διακινδύνευσης και Διαχείριση Κρίσεων

Τρομοκρατικών Επιθέσεων

Η Περίπτωση της Γαλλίας – Νοέμβριος 2015

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Λουκάς **Κατρατζής**

Τριμελής επιτροπή:

Αναπληρωτής Καθηγητής Ν. Κουτσούκης

Επίκουρος Καθηγητής Ε. Φακιολάς

Δρ. Π. Χουντάλας

Τελική έκδοση

Κόρινθος, 2018

UNIVERSITY OF THE PELOPONNESE
SCHOOL OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE & INTERNATIONAL RELATIONS

Master of Arts in
“Global Risks and Analytics”

Risk Assessment and Crisis Management in Terrorist Attacks

The Case of France – November 13th 2015

Master’s Dissertation

Loukas Katratzis

Supervisors:

Associate Professor N. Koutsoukis

Assistant Professor E. Fakiolas

Dr. P. Chountalas

Final Version

Corinth, 2018

Φύλλο αξιολόγησης

Η διπλωματική εργασία με τίτλο «Εκτίμηση Διακινδύνευσης και Διαχείριση Κρίσεων Τρομοκρατικών Επιθέσεων» του Λουκά Κατρατζή αξιολογήθηκε από τη τριμελή επιτροπή, τόσο ως προς τη ποιότητα του κειμένου, όσο και ως προς τη ποιότητα της προφορικής παρουσίασης και υπεράσπισης της διπλωματικής εργασίας ενώπιον ακροατηρίου.

Η διαδικασία αξιολόγησης της διπλωματικής εργασίας ολοκληρώθηκε τη 10/11/2018 με γενική επίδοση:

- Καλώς
- Λίαν Καλώς
- Άριστα

Τα μέλη της τριμελούς επιτροπής:

1. Αναπληρωτής Καθηγητής Ν. Κουτσούκης
2. Επίκουρος Καθηγητής Ε. Φακιολάς
3. Δρ. Π. Χουντάλας

Abstract

The dissertation is divided into two parts. The first part refers to the definition and the theories of crisis management and risk assessment. Moreover, in order to understand modern terrorism the second part covers an analysis on islamic terrorism's strategies and motives, as well as its actors' profiles and organisation during the terrorist attacks of November 13th 2015. Furthermore, the crisis management plan of the French Republic before, during and after the terrorist attacks is also assessed. Primary and secondary sources are used in order to conduct a thorough analysis on terrorism trends, processing with knime program statistics of terrorist attacks against Western Europe and France during 2014 and 2015, as well as looking into papers and books of terrorism and crisis management experts and academics.

Keywords: ISIS, Terrorism, Crisis Management, Abaaoud, Abdeslam

Περίληψη

Σκοπός της διπλωματικής διατριβής είναι η κατανόηση της θεωρίας διαχείρισης κρίσεων και εκτίμησης απειλών μέσα από την ανάλυση περιπτωσιολογικής μελέτης. Αντικείμενο της μελέτης αποτελεί η τρομοκρατική επίθεση της 13^{ης} Νοεμβρίου στο Παρίσι. Για τη βέλτιστη κατανόηση αναλύονται το προφίλ και η στρατηγική των τρομοκρατών, τα αντιτρομοκρατικά μέτρα ασφαλείας που είχε ήδη λάβει η Γαλλία, καθώς και τα μέτρα που έλαβε κατά τη διάρκεια και μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα. Για την έρευνα χρησιμοποιούνται πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, δηλαδή στατιστικά δεδομένα σχετικά με τις τρομοκρατικές επιθέσεις στη Δ. Ευρώπη και στη Γαλλία κατά τα έτη 2014 και 2015, αποφάσεις, αναφορές και διατάγματα της Γαλλικής Δημοκρατίας, καθώς και δημοσιεύσεις και συγγράμματα εξειδικευμένων αναλυτών και επιστημόνων στη τρομοκρατία και τη διαχείριση κρίσεων.

Όροι Κλειδιά: ISIS, Τρομοκρατία, Διαχείριση Κρίσεων, Abaaoud, Abdeslam

Περιεχόμενα

Abstract.....	I
Περίληψη.....	II
Περιεχόμενα.....	III
Κατάλογος Εικόνων.....	IV
Κατάλογος Πινάκων.....	V
1 Εισαγωγή.....	1
2 Πλαίσιο ανάλυσης.....	4
2.1 Θεωρία διαχείρισης κρίσεων.....	4
2.2 Θεωρία εκτίμησης διακινδύνευσης.....	7
2.3 Στρατηγικές της σύγχρονης τρομοκρατίας.....	9
3 Ανάλυση των τρομοκρατικών επιθέσεων.....	12
3.1 Το χρονικό των επιθέσεων της 13 ^{ης} Νοεμβρίου.....	12
3.2 Το προφίλ των τρομοκρατών.....	14
4 Εκτίμηση διακινδύνευσης στη Γαλλία (2015).....	18
4.1 Συλλογικός πίνακας matrix – διαβάθμισης διακινδύνευσης.....	18
4.2 Στόχοι ισλαμιστικής τρομοκρατίας.....	19
4.3 Όπλα ισλαμιστικής τρομοκρατίας.....	25
4.4 Ριζοσπαστικοποίηση και μοναχικοί λύκοι.....	25
4.5 Δημόσιος φόβος και πολιτική αστάθεια.....	29
5 Αξιολόγηση της διαχείρισης κρίσεων.....	30
5.1 Διαχείριση προ κρίσης.....	30
5.2 Διαχείριση κατά τη διάρκεια της κρίσης.....	32
5.3 Διαχείριση μετά τη κρίση.....	33
5.4 Τρωτά σημεία στη διαχείριση κρίσεων.....	35
6 Συμπεράσματα.....	37
Κατάλογος πηγών.....	39
Παράρτημα.....	47

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 2.1. Διεργασία της Διαχείρισης της Διακινδύνευσης (Πηγή: ISO 31000:2009).....	8
Εικόνα 3.1. Τρομοκρατική Επίθεση στο Stade de France (Πηγή: Risk Consulting, 2016)....	13
Εικόνα 3.2. Τρομοκρατικά Χτυπήματα στο Παρίσι (Πηγή: Nahon, 2016).....	13
Εικόνα 4.1. Χάρτης Τρομοκρατικών Επιθέσεων σε Πόλεις της Γαλλικής Επικράτειας (2014 - 2015) (Πηγή: START, 2018).....	23
Εικόνα 4.2. Η Διαδικασία Δημιουργίας Δεξαμενής Τρομοκρατών στην Ευρώπη (Βασισμένο στο Reed <i>et al.</i> ,2017).....	27
Εικόνα 5.1. Οργανόγραμμα Αντιτρομοκρατικής Πολιτικής στη Γαλλία (Πηγή: Djaffar, A., 2017).....	31
Εικόνα 5.2. Χάρτης των Ιατρικών Ομάδων (SAMU) μετά τα Τρομοκρατικά Χτυπήματα στο Παρίσι (Πηγή: Hirsch, 2015).....	33

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Λίστα Διακινδύνευσης και Επίπεδο Απειλής στη Γαλλία - Νοέμβριος 2015	19
Πίνακας 2. Τρομοκρατικές Επιθέσεις ανά Ήπειρο 2014 – 2015 (Πηγή: START, 2018)	19
Πίνακας 3. Τρομοκρατικές Επιθέσεις Μοναχικών Λύκων 2014 – 2015 (Πηγή: START, 2018)	20
Πίνακας 4. Χτυπήματα Ισλαμιστικής Τρομοκρατίας στη Δυτική Ευρώπη 2014 – 2015 (Πηγή: START, 2018).....	20
Πίνακας 5. Λίστα Τρομοκρατικών Επιθέσεων σε Πόλεις Γαλλικής Επικράτειας (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018)	23
Πίνακας 6. Σύνολο Στόχων Τρομοκρατών στη Γαλλία (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018)	25
Πίνακας 7. Στόχοι Μοναχικών Λύκων Διεθνώς (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018).....	26
Πίνακας 8. Όπλα Μοναχικών Λύκων Διεθνώς (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018).....	26
Πίνακας 9. Συγκεντρωτικός Πίνακας Τρωτών Σημείων και Τρόπων Αντιμετώπισης.....	35
Πίνακας 10. Πιθανότητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189).....	48
Πίνακας 11. Μεταφρασμένος Πίνακας – Πιθανότητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189).....	48
Πίνακας 12. Βαρύτητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189).....	51
Πίνακας 13. Μεταφρασμένος Πίνακας – Βαρύτητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189).....	52
Πίνακας 14. Διαβάθμιση Διακινδύνευσης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189).....	53
Πίνακας 15. Μεταφρασμένος Πίνακας – Διαβάθμιση Διακινδύνευσης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189).....	54

1 Εισαγωγή

Ο δυτικός κόσμος έχει γίνει στόχος τρομοκρατικών χτυπημάτων από ακραίους ισλαμιστές τις τελευταίες δεκαετίες, συγκλονίζοντας αναμφισβήτητα τα κοινωνικά και οικονομικά του θεμέλια. Η τρομοκρατία εν γένει χρησιμοποιείται ιδιαίτερα από αδύναμες στρατιωτικά και οικονομικά ομάδες ατόμων ή ακόμα και χώρες που επιθυμούν να εμπλακούν σε κάποια εμπόλεμη κατάσταση, υιοθετώντας μια σειρά από στρατηγικές, χαρακτηριζόμενες από ασύμμετρη χρήση βίας. Τέτοιες στρατηγικές είναι ο ανταρτοπόλεμος, η τρομοκρατία και η Ιντιφάντα. (Baylis *et al.*, 2015)

Τα μέσα και οι μέθοδοι αυτού του είδους εμπόλεμης κατάστασης δεν μπορούν να διαχωριστούν εύκολα, καθώς πολλές φορές ταυτίζονται μεταξύ τους (Laqueur, 1999). Πόσω μάλλον, όταν οι μέθοδοι της δολιοφθοράς και της τρομοκρατίας έχουν χρησιμοποιηθεί κατά το παρελθόν και από συμβατικούς στρατούς με στόχο τη πρόκληση δημόσιου φόβου και τη πλήξη ζωτικής σημασίας εγκαταστάσεων. Γι' αυτό το λόγο, έχουν διατυπωθεί μέχρι σήμερα πάνω από 200 διαφορετικοί ορισμοί για τη τρομοκρατία με στόχο τη περιγραφή της και την ένταξή της σε ένα εννοιολογικό πλαίσιο. (Baylis *et al.*, 2015)

Παρόλα αυτά, η τρομοκρατία, όπως τη βιώνουμε σήμερα, δεν αποτελεί ένα καινούργιο φαινόμενο στη διεθνή κοινότητα. Σύμφωνα με τον ακαδημαϊκό David Rapoport στη σύγχρονη ιστορία από τον 19^ο αιώνα έως και σήμερα έχουν εμφανιστεί 4 διαφορετικά κύματα τρομοκρατίας: Το Αναρχικό (1880 – 1920), Αντιαποικιακό (1920 – 1960), της Νέας Αριστεράς (1960 – 1990), και το Θρησκευτικό κύμα (1979 – Σήμερα) (Rapoport, 2002).

Το θρησκευτικό κύμα τρομοκρατίας χρονολογείται από το 1979, καθώς η συγκεκριμένη χρονιά σηματοδότησε την έναρξη της Ιρανικής Επανάστασης, της σοβιετικής εισβολής στο Αφγανιστάν και της κατάληψης της Μέκκα από εξτρεμιστές. Αποτέλεσμα των γεγονότων αυτών ήταν η δημιουργία μιας σειράς από παραστρατιωτικές ομάδες ακραίων ισλαμιστών σουνιτών και η πρόκληση ενός νέου ρήγματος μεταξύ των σουνιτών και των σιιτών. (Nesser, 2015).

Παρόλ' αυτά, για να μπορέσει η ακαδημαϊκή και η διεθνής κοινότητα να αναγνωρίσει την ύπαρξη ενός νέου τρομοκρατικού κινήματος θα περάσει μια δεκαετία έως το 1993, όταν ο ακαδημαϊκός Bruce Hoffman θα αναγνωρίσει την ύπαρξη ανάμεσα στις τρομοκρατικές οργανώσεις της εποχής ορισμένες των οποίων η δράση, κατά τουλάχιστον 20%, στηρίζεται σε θρησκευτικά κίνητρα ή ιδεολογία. Οι διαφορές που εντοπίζει σε σχέση με τις υπόλοιπες «κοσμικού» τύπου τρομοκρατικές οργανώσεις είναι η διαφορετική νομιμοποιητική βάση των πράξεών τους, λαμβάνοντας μια υπερβατική υπόσταση. Ακόμη, πρόσθεσε ότι οι τρομοκράτες του νέου κύματος στρέφονται εναντίον οιασδήποτε διαφορετικής ιδεολογίας και κοσμοθεωρίας

σε αντίθεση με τις τρομοκρατικές οργανώσεις των προηγούμενων κυμάτων που στόχευαν στη διεύρυνση της βάσης των υποστηρικτών τους. (Hoffman, 1993)

Το χτύπημα στους δίδυμους πύργους το 2001 ήταν προϊόν της δράσης της al-Qaeda υπό τη καθοδήγηση του Οσάμα Μπιν Λάντεν. Ακολούθησαν τα επόμενα χρόνια οι επιθέσεις στη Μαδρίτη και στο Λονδίνο το 2004 και το 2005 αντίστοιχα που στοίχισαν τη ζωή σε εκατοντάδες ευρωπαίους πολίτες. Ωστόσο, η εμπλοκή του Μπιν Λάντεν στα δύο χτυπήματα δεν έχει επιβεβαιωθεί, ενώ και η οργάνωση μεταξύ των υπολοίπων τζιχαντιστικών οργανώσεων ήταν τουλάχιστον χαλαρή ή και ανύπαρκτη. (Νόιμαν, 2016)

Η δράση του Μουσάμπ αλ Ζαρκάουι κατά τον εμφύλιο του 2003 στο Ιράκ, καθώς και του Άμπου Μοχάμεντ αλ Τζαουλάνι το 2011 στον εμφύλιο της Συρίας βοήθησαν στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την ίδρυση ενός χαλιφάτου. Η ίδρυση του Ισλαμικού Κράτους οδήγησε στην εμφάνιση μίας οργάνωσης με πολύ πιο σταθερή δομή με τα χαρακτηριστικά ενός κρατικού μορφώματος, χωρίς βέβαια τη διεθνή νομιμοποίηση. Η δημιουργία του Ισλαμικού Κράτους οφείλεται στον Άμπου Μπακρ αλ Μπαγκντάντι, ο οποίος το 2014 το ανακήρυξε στη Μοσούλη, στο Ιράκ, πιστεύοντας, σε αντίθεση με την al-Qaeda και τον Μπιν Λάντεν, ότι ο πόλεμος πρέπει να ξεκινάει μέσα από τον κόσμο του Ισλάμ με στόχο την ίδρυση ενός χαλιφάτου και όχι εκτός της Μέσης Ανατολής. (Νόιμαν, 2016)

Στις 13 Νοεμβρίου 2015 θα λάβουν χώρα τρεις τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι χτυπώντας τη καρδιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ταρακουνώντας το ευρωπαϊκό στερέωμα αποδεικνύοντας την αλλαγή στη διεθνή σκηνή, με το πρόσωπο όμως όχι αυτό της αδύναμης Αλ Κάιντα, αλλά με εκείνο του Ισλαμικού Κράτους. Οι επιθέσεις θα πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα στο Στάδιο «Stade de France», στο θέατρο Bataclan, καθώς και στους δρόμους του Παρισιού Alibert, de la Fontaine-au-Roi, de Charonne, καθώς και στις Λεωφόρους de la Republique, Voltaire και Beaumarche.

Έχοντας αναφέρει περιληπτικά τις απαρχές της ισλαμιστικής τρομοκρατίας, το κύριο ερευνητικό ερώτημα της παρούσας διπλωματικής εργασίας αποτελεί τη διερεύνηση των κινδύνων και των κενών ασφαλείας, καθώς και τη προληπτική πολιτική πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι το Νοέμβριο του 2015. Ως επιμέρους ερωτήματα έχουν τεθεί:

- Ποιες είναι οι βασικές θεωρίες Διαχείρισης Κρίσεων και Εκτίμησης Διακινδύνευσης;
- Ποιες στρατηγικές έχει υιοθετήσει η σύγχρονη Ισλαμιστική Τρομοκρατία;
- Τι συνέβη τη 13^η Νοεμβρίου και ποιο ήταν το προφίλ των τρομοκρατών;
- Ποια ήταν τα κίνητρα των Τρομοκρατών;
- Ποιός ήταν ο τρόπος οργάνωσης και επικοινωνίας των τρομοκρατών;
- Ποιοί ήταν οι βασικότεροι κίνδυνοι για τη Γαλλία πριν τα τρομοκρατικά χτυπήματα της 13^{ης} Νοεμβρίου και ποια η διαβάθμισή τους;

Η δομή της διπλωματικής ακολουθεί την επαγωγική μέθοδο, δηλαδή με βάση τη γενική θεωρία διαχείρισης κρίσεων και εκτίμησης διακινδύνευσης εξετάζεται η συγκεκριμένη περίπτωση της

τρομοκρατικής επίθεσης της 13^{ης} Νοεμβρίου στο Παρίσι. Η φιλοσοφία που υιοθετείται στη διπλωματική βασίζεται στη θεωρία του Κονστρουκτιβισμού, δηλαδή διερευνάται ο τρόπος αντίληψης της εσωτερικής και διεθνούς ασφάλειας από τη Γαλλική Κυβέρνηση, βάσει συγκεκριμένων ιδεολογικών και πολιτικών ιδεών, οι οποίες διαφέρουν από τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Meyer, 2009). Ενώ, και οι τρομοκράτες δεν θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ως λογικά και απολύτως προβλεπόμενα όντα, αλλά ως άτομα των οποίων η δράση και η ιδεολογία επηρεάζεται από κοινωνικοοικονομικές μεταβλητές, οι οποίες θα αναλυθούν κατωτέρω.

Η βιβλιογραφία που χρησιμοποιείται στη διπλωματική περιλαμβάνει αποφάσεις και νομοθεσία της Γαλλικής κυβέρνησης, καθώς και αναφορές που έχουν συνταχθεί από το Γαλλικό κοινοβούλιο και τη Γαλλική Κυβέρνηση. Ακόμη, γίνονται αναφορές σε συγγράμματα και δημοσιεύσεις αναγνωρισμένων ακαδημαϊκών στο χώρο της διαχείρισης κρίσεων και της τρομοκρατίας. Επίσης, σημαντικά κρίνονται και τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί από το πανεπιστήμιο του Maryland για την εξαγωγή συμπερασμάτων και στατιστικών δεδομένων όσον αφορά τις τρομοκρατικές επιθέσεις από το 2014 έως το 2015.

Ως πιθανοί περιορισμοί της εργασίας που παρατηρούνται είναι ο περιορισμένος αριθμός ακαδημαϊκού έργου στο τομέα της σύγχρονης τρομοκρατίας και της διαχείρισης κρίσεων (Nesser, 2015), καθώς και η έλλειψη πληθώρας μελετών που να καλύπτουν τις τρομοκρατικές επιθέσεις του Νοεμβρίου 2015 στο Παρίσι.

2 Πλαίσιο ανάλυσης

Στόχος του κεφαλαίου αυτού είναι η ανάπτυξη του θεωρητικού πλαισίου της διπλωματικής εργασίας, καθώς και η περιγραφή της στρατηγικής των τρομοκρατών πίσω από τις επιθέσεις. Για να μπορέσει να αναλυθεί και να γίνει αποτίμηση της διαχείρισης κρίσεων και της εκτίμησης απειλών πριν, κατά τη διάρκεια και μετά των τρομοκρατικών επιθέσεων του Νοεμβρίου 2015 θα πρέπει πρώτα να αποσαφηνιστούν οι έννοιες της κρίσης, της διαχείρισης κρίσεων, καθώς και της διακινδύνευσης και της εκτίμησης της διακινδύνευσης. Ωστόσο, θα πρέπει να ειπωθεί ότι οι ανωτέρω έννοιες χαρακτηρίζονται εν γένει από ασάφεια, καθώς χρησιμοποιούνται εννοιολογικά με διαφορετικό τρόπο από οργανισμό σε οργανισμό (Lalonde and Roux-Dufort, 2012).

2.1 Θεωρία διαχείρισης κρίσεων

Κρίση σύμφωνα με τον Barton L., ορίζεται ως ένα μεγάλο, ξαφνικό γεγονός, το οποίο έχει πιθανώς αρνητικά αποτελέσματα. Αυτό το γεγονός, καθώς και οι συνέπειές του, μπορούν να βλάψουν σοβαρά τον οργανισμό και τους υπαλλήλους, τα προϊόντα, τις υπηρεσίες, την οικονομική κατάσταση και την υπόληψή του. (Barton, 1993)

Ακόμη, με βάση τον Foster H.D. μία κρίση είναι ένα έκτακτο περιστατικό που προσδιορίζεται από τέσσερα διαφορετικά χαρακτηριστικά, μια επείγουσα ανάγκη για γρήγορες αποφάσεις, συνοδευόμενη από μια έντονη έλλειψη του απαραίτητου εκπαιδευμένου προσωπικού, των υλικών και του χρόνου για να την αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά. (Foster, 1980)

Ο Norman Augustine, ωστόσο, τόνισε με μια πιο αισιόδοξη οπτική πως μέσα από κάθε κρίση μπορεί να βρίσκεται μια επιτυχία, αλλά και οι αρχές μίας αποτυχίας. Μάλιστα, τονίζει ότι μία πιθανή επιτυχία αποτελεί την ουσία της διαχείρισης κρίσεων, από την άλλη πλευρά μια λανθασμένη απόφαση μπορεί να οδηγήσει στο αντίθετο αποτέλεσμα και να λάβουν όλα πολύ χειρότερη τροπή. (Augustine, 2000)

Η πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει σήμερα τους οργανισμούς και τις δομές της κοινωνίας, καθώς και η εξέλιξη της τεχνολογίας έχουν οδηγήσει στην αλληλεξάρτησή τους και στην ύπαρξη δομικών αδυναμιών. Συνήθως οι κρατικοί μηχανισμοί και οι πληθυσμοί δεν έχουν προετοιμάσει σχέδια διαχείρισης κρίσεων για την άμεση επίλυση καταστροφών ή κρίσεων, που είτε οφείλονται στο φυσικό, είτε στον ανθρώπινο παράγοντα. Πότε όμως προκαλείται μια κρίση; Μπορεί να δημιουργηθεί μια κρίση στο πλαίσιο μίας επιχείρησης με το ξαφνικό θάνατο του Διευθύνοντα Συμβούλου ή με τη δημόσια δυσφήμιση του οργανισμού. Επίσης, μπορεί να είναι αποτέλεσμα της ξαφνικής κλιμάκωσης της έντασης μεταξύ χωρών, ή μπορεί να οφείλεται σε

ατύχημα σε πυρηνικό αντιδραστήρα, ή στο ξέσπασμα επιδημίας ή σε φυσικές καταστροφές λόγω πλημμυρών, πυρκαγιών, σεισμών κτλ.. (Rosenthal and Kouzmin, 1997)

Αρκετοί θεωρητικοί στο παρελθόν έχουν προσπαθήσει να εντάξουν σε μια τυπολογία όλους τους πιθανούς κινδύνους: Οι Rosenthal και Kouzmin το 1993 διαχώρισαν τις κρίσεις ανάλογα με τον παράγοντα που τις προκαλεί, δηλαδή σε ανθρώπινο και φυσικό παράγοντα. Ωστόσο, αυτή η κατηγοριοποίηση θεωρείται απλουστευμένη, λόγω των πολύπλοκων μεταβλητών που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τη πρόκληση μίας κρίσης. Προσθέτουν επίσης οι ίδιοι και άλλους διαχωρισμούς, όπως διεθνείς ή εθνικές, βραχυχρόνιες ή συνεχόμενες κρίσεις και με βάση το ιδιωτικό ή το δημόσιο περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται. (Rosenthal and Kouzmin, 1993). Οι θεωρητικοί Mitroff και Alpaslan, όπως αναφέρει ο Gundel Stephan, επίσης διαχώρισαν τις κρίσεις ανάλογα με τα αίτια που τις προκαλούν σε εκούσια/όχι φυσιολογικά συμβάντα και σε φυσιολογικά συμβάντα, τα οποία δημιουργούνται από φυσικές καταστροφές ή την υπερφόρτωση ενός συστήματος ή ενός οργανισμού (Gundel, 2005).

Τέλος, οι Rosenthal και Kouzmin το 1997 κατηγοριοποίησαν τις κρίσεις με βάση δύο μεταβλητές: Τη γεωγραφία και το παράγοντα που τις προκαλεί. Συνεχίζοντας, οι κρίσεις χαρακτηρίζονται από το διεθνές, εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και οργανωσιακό επίπεδο και τον παράγοντα άνθρωπος, ή φύση που τις προκαλεί. Ενώ, οι δύο θεωρητικοί ξεχωρίζουν και την πηγή της κρίσης σε ενδογενή και σε εξωγενή. Στη προκειμένη περίπτωση, η τρομοκρατική δραστηριότητα της RAF στη Γερμανία, της ETA στην Ισπανία και του IRA στην Ιρλανδία χαρακτηρίζονται ως ενδογενείς συγκρουσιακές κρίσεις. Οι δύο πρώτες τρομοκρατικές ομάδες κυμαίνονται ανάμεσα στο εθνικό και στο διεθνές επίπεδο, ενώ η δράση του IRA περιορίζεται σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Από την άλλη πλευρά, μια φυσική καταστροφή χαρακτηρίζεται ως ενδογενής κρίση που στηρίζεται σε φυσικά αίτια, και περιορίζεται συνήθως σε τοπικό με εθνικό επίπεδο. (Rosenthal and Kouzmin, 1997)

Ίσως η πιο χαρακτηριστική κατηγοριοποίηση οφείλεται στο θεωρητικό Gundel Stephan, ο οποίος διαχώρισε τις κρίσεις ανάλογα με το βαθμό προβλεψιμότητάς τους και το βαθμό επιρροής του διαχειριστή της κρίσης. Ο Gundel διαχωρίζει τις κρίσεις σε Συμβατικές, Απρόβλεπτες, Ανεξέλεγκτες και Θεμελιώδεις. Πιο αναλυτικά, οι συμβατικές κρίσεις χαρακτηρίζονται από προβλεψιμότητα και ικανότητα άμεσης επιρροής και συνήθως είναι εύκολο κάποιος να τις εντοπίσει και να τις περιορίσει. Οι απρόβλεπτες κρίσεις είναι δύσκολο να προβλεφθούν, ωστόσο η επιρροή του διαχειριστή κατά τη διάρκεια της κρίσης είναι υψηλή. Οι ανεξέλεγκτες κρίσεις πάλι είναι εύκολο να προβλεφθούν, ωστόσο η επιρροή του διαχειριστή σε αυτές είναι μικρή. Τέλος, οι θεμελιώδεις κρίσεις χαρακτηρίζονται από την αδυναμία πρόβλεψής τους αλλά και τη πολύ μικρή επιρροή του διαχειριστή για την αποτροπή και το περιορισμό της. (Gundel, 2005)

Ποιά τα χαρακτηριστικά εκείνα λοιπόν που διαμορφώνουν και ξεχωρίζουν μια κρίση από οποιαδήποτε άλλη κατάσταση; Σύμφωνα με το θεωρητικό Michael Brecher μια κρίση χαρακτηρίζεται από τέσσερα επίπεδα: την Έναρξη, τη Κλιμάκωση, την Αποκλιμάκωση και την Επίπτωση. Η έναρξη χαρακτηρίζεται από τη παραμόρφωση της πρότερης κατάστασης και εμφανίζεται πριν τη κρίση, η αίσθηση της απειλής των βασικών αξιών είναι έντονη, ενώ και η ψυχολογική πίεση είναι αυξημένη. Στο επίπεδο της κλιμάκωσης εντοπίζεται η κορυφαία

παραμόρφωση της κατάστασης, πλέον η κρίση βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, η απειλή είναι άμεση, ο χρόνος περιορισμένος ενώ και η αίσθηση της ψυχολογικής πίεσης στο ανώτατο επίπεδο. Στο τρίτο επίπεδο, της αποκλιμάκωσης, πλέον έχουμε τη προσαρμογή, το τέλος της κρίσης, ενώ η απειλή και η χρονική πίεση υποχωρούν, και με τη ψυχολογική πίεση να μειώνεται. Τέλος, η φάση της επίπτωσης εμφανίζεται μετά τη λήξη της κρίσης με την αίσθηση της απειλής και τη ψυχολογική πίεση να βρίσκονται πλέον σε χαμηλά επίπεδα. (Brecher, 1993)

Έχοντας ορίσει τι είναι κρίση θα πρέπει να αναλυθεί τι σημαίνει διαχείριση κρίσεων. Με βάση τον Stocker η διαχείριση κρίσεων αποτελεί τη προετοιμασία και την εφαρμογή στρατηγικών και τακτικών που θα αποτρέψουν ή θα διαφοροποιήσουν την επίπτωση ως αποτέλεσμα σημαντικών γεγονότων προς τη λειτουργία μίας επιχείρησης ή ενός οργανισμού (Stocker, 1997). Ακόμη, ο Coombs ορίζει τη διαχείριση κρίσεων ως τη διαδικασία που αποτρέπει ή μειώνει τα αρνητικά αποτελέσματα μίας κρίσης, προστατεύοντας τον οργανισμό, τους μετόχους, και/ή τη βιομηχανία από τη πρόκληση ζημιάς (Coombs, 1999).

Η διαδικασία της διαχείρισης κρίσεων με μια απλή και πρόχειρη εξέταση περιλαμβάνει τέσσερα στάδια: Ελάττωση (Reduction), Ετοιμότητα (Readiness), Αντιμετώπιση (Response), Ανάκαμψη (Recovery) (Heath, 1998). Κατά τη περίοδο της Ελάττωσης λαμβάνονται μέτρα για τη πρόληψη νέων κρίσεων, μελετώντας πιθανούς κινδύνους από τη παρούσα κατάσταση, τα χειρότερα σενάρια, το ιστορικό κρίσεων του παρελθόντος και με τη συνδρομή εξειδικευμένου προσωπικού. Κατά το στάδιο της Ετοιμότητας αναπτύσσεται σχέδιο δράσης, συγκροτείται ομάδα διαχείρισης κρίσεων, εκπαιδεύεται το προσωπικό και δοκιμάζονται τα συστήματα. Κατά τη τρίτη φάση της Αντιμετώπισης ο οργανισμός αναλαμβάνει άμεσα δράση αξιολογώντας τη νέα κατάσταση και ενεργοποιώντας το επιχειρησιακό και επικοινωνιακό σχέδιο. Τέλος, μετά το τέλος της κρίσης κατά τη φάση της Ανάκαμψης ο οργανισμός ανακοινώνει τη λήξη της κρίσης, υποστηρίζει το ανθρώπινο δυναμικό ή υποκαθιστά τις υποδομές, ώστε να επανέλθει ο οργανισμός στη πρότερη κατάσταση και ακολούθως αξιολογεί τα δεδομένα από τη κρίση για τη βέλτιστη αντιμετώπιση νέων κρίσεων. (Φιλολιά κ.α., 2005)

Καθώς όμως τα τέσσερα αυτά στάδια αποτελούν μια γενική κατεύθυνση για τη διαχείριση κρίσεων έχει αναπτυχθεί μια πληθώρα μοντέλων διαχείρισης κρίσεων για την εφαρμογή τους από το τομέα των επιχειρήσεων έως τη δημόσια ασφάλεια και τη πολιτική προστασία. Ο θεωρητικός Simon A. Booth διαχώρισε την ιστορία της θεωρίας διαχείρισης κρίσεων σε τρεις κατευθύνσεις: της Ψυχολογίας, της Πολιτικής Οικονομίας και της Κοινωνιολογίας. (Booth, 2015)

Όπως αναφέρει ο θεωρητικός Pilar, ο Gerald Caplan το 1970 δημιούργησε το πρώτο σύγχρονο θεωρητικό μοντέλο διαχείρισης κρίσεων της Ψυχολογίας, βάσει του οποίου η διαχείριση κρίσεων υπάρχει όταν ένα άτομο αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα για το οποίο δεν διαθέτει άμεση επίλυση και θα πρέπει να χρησιμοποιήσει μια σειρά από μεθόδους επίλυσης προβλημάτων. Ακολουθεί ένα στάδιο με ένταση κατά τη διάρκεια του οποίου προσπαθεί να επιλύσει το πρόβλημα. Στο τέλος της κρίσης επιτυγχάνεται ενός είδους συμβιβασμός. Ωστόσο, ο παράγοντας που προκαλεί τη κρίση, σύμφωνα με τον Caplan, είναι η ανισορροπία ανάμεσα στη δυσκολία και στη σημασία της απειλούμενης κατάστασης και στα διαθέσιμα μέσα για την επίλυση του προβλήματος. Η θεωρία του Caplan, με άλλα λόγια, στηρίζεται στην ιδέα της

ομοιόστασης, δηλαδή στη προσπάθεια του ατόμου για τη διατήρηση μίας ισορροπίας. Όταν διαταράσσεται αυτή η ισορροπία από φυσικούς ή ψυχικούς παράγοντες τότε το άτομο προσπαθεί να βρει λύσεις. (Pilar, 1990)

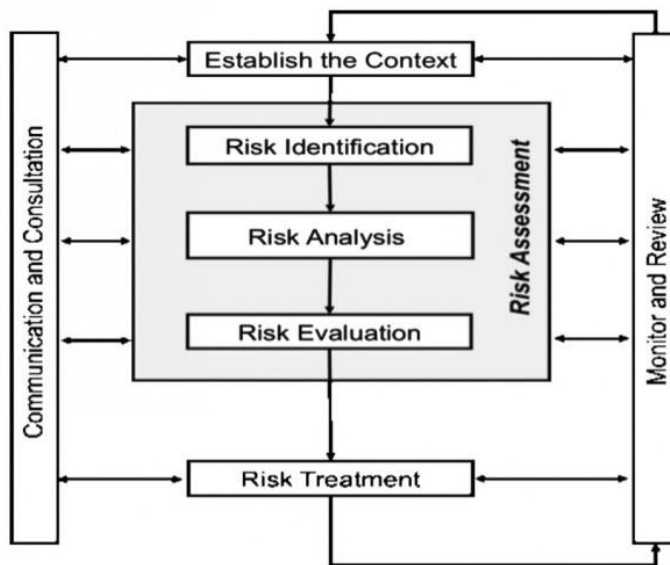
Σύμφωνα επίσης με δημοσίευση του θεωρητικού Booth, το 1984 ο Slatter ανέπτυξε ένα θεωρητικό μοντέλο αντίληψης των κρίσεων με βάση τη πολιτική οικονομία, το οποίο στηρίζεται σε ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες. Υποστήριξε ότι κάθε διαχειριστής κρίσεων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψιν του τρεις μεταβλητές: τις ανταγωνιστικές και περιβαλλοντικές μεταβλητές δηλαδή ξαφνικές αλλαγές στο ευρύτερο περιβάλλον, τα διαχειριστικά χαρακτηριστικά, δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και τις ικανότητες των στελεχών του οργανισμού, τα οποία επηρεάζουν τη ποιότητα της λήψης αποφάσεων, καθώς επίσης και τα οργανωσιακά χαρακτηριστικά, δηλαδή το μέγεθος, τη δομή και τη βάση δεδομένων. Οι οργανωσιακές και διαχειριστικές μεταβλητές επηρεάζουν άμεσα την αποτελεσματικότητα των αποφάσεων, ενώ οι περιβαλλοντικές μεταβλητές επηρεάζουν τη πιθανότητα εμφάνισης μίας κρίσης. Τέλος, ο Slatter θέωρησε ως σημαντικό γεγονός που οδηγεί σε μία κρίση αρχικά την άρνηση ύπαρξης της κρίσης, ύστερα την απόκρυψη ύπαρξής της, τη λήψη μη επαρκών μέτρων αντιμετώπισής της και τέλος τη διάλυση του οργανισμού. (Booth, 2015)

Κατά τη κοινωνιολογική προσέγγιση τέλος, ο Arnold το 1980 ανέπτυξε ένα μοντέλο διαχείρισης κρίσεων, το οποίο παρουσίαζε μια κοινωνική και μια ψυχοκοινωνική πλευρά. Η πρώτη αντίδραση είναι το σοκ που υφίσταται κάποιος, λόγω της κρίσης. Ακολουθεί η αμυντική στάση, έπειτα η αναγνώριση ύπαρξης της κρίσης και τέλος η προσαρμογή σε αυτή με στόχο την αντιμετώπισή της. (Booth, 2015)

2.2 Θεωρία εκτίμησης διακινδύνευσης

Με βάση το ISO 31000:2009 Διακινδύνευση (Risk) ορίζεται η επίδραση της αβεβαιότητας στην επίτευξη των στόχων. Αυτή η επίδραση μπορεί να είναι είτε αρνητική, είτε θετική. Επίσης, και οι στόχοι μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τον τομέα που εμφανίζεται η κρίση (Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ ISO 31000, 2014).

Η εκτίμηση διακινδύνευσης αποτελείται από τρία στάδια με βάση το μοντέλο διαχείρισης διακινδύνευσης (Risk Management) ISO 31000:2009 : α) Αναγνώριση Διακινδύνευσης, β) Ανάλυση Διακινδύνευσης, γ) Αποτίμηση Διακινδύνευσης. Το μοντέλο διαχείρισης διακινδύνευσης φαίνεται στην Εικόνα 2.1:

Εικόνα 2.1. Διεργασία της Διαχείρισης της Διακινδύνευσης (Πηγή: ISO 31000:2009)

Ως Αναγνώριση διακινδύνευσης ορίζεται η αναγνώριση των πιθανών απειλών και σεναρίων που μπορούν να δημιουργήσουν τη διακινδύνευση. Ανάλυση Διακινδύνευσης ορίζεται η εκτίμηση της πιθανότητας και των αποτελεσμάτων της διακινδύνευσης που έχουν αναγνωριστεί. Τέλος, αποτίμηση διακινδύνευσης ορίζεται η ιεράρχηση των διακινδυνεύσεων με βάση το επίπεδο επικινδυνότητας με στόχο τον εντοπισμό εκείνων που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. (Lund *et al*, 2011)

Για να μπορέσει να ποσοτικοποιηθεί η διακινδύνευση (Risk) το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας των ΗΠΑ δημοσίευσε τον Απρίλιο του 2007 ένα μοντέλο εκτίμησης διακινδύνευσης τρομοκρατικών επιθέσεων. Το μοντέλο έχει τη μορφή:

$Risk = Threat \times Vulnerability \times Consequence$	{1}
---	-----

Πιο συγκεκριμένα, ως Διακινδύνευση (Risk) ορίζεται το πηλίκο της απειλής (Threat), της Τρωτότητας (Vulnerability) και των Συνεπειών (Consequence) μίας κρίσης. (Cox, 2008)

Ο όρος Απειλή αφορά ζημιές ή απώλειες που δεν έχουν λάβει χώρα ακόμη αλλά αναμένονται (Lazarus and Folkman 1984, σελ. 32). Το πως οι δρώντες θα αντιληφθούν την απειλή καθορίζει αν θα είναι ενεργητική ή επιθετική, ισχυρή ή ασθενής και κεντρική ή περιφερειακή. Η χρονική πίεση χαρακτηρίζει την απειλή, λόγω κυρίως της ισορροπίας ανάμεσα στους δρώντες, της ποιότητας των πληροφοριών και των προθέσεων του αντιπάλου (Robinson, 1972, pp 24 – 25). Ο Borum κατέδειξε το χαρακτηριστικό της αβεβαιότητας, ορίζοντας την απειλή ως εγγενώς δυναμική, μεταλλασσόμενη στο χρόνο και με συνάφεια, με βάση το ευρύτερο περιβάλλον (Borum *et al.*, 1999).

Ως Τρωτότητα (Vulnerability) ορίζεται η αδυναμία ενός στοιχείου αξίας ή ενός οργανισμού που μπορεί να εκμεταλλευτεί κάποιος τρίτος. Ενώ, ως Συνέπεια ορίζεται το αποτέλεσμα ενός συμβάντος, το οποίο περιλαμβάνει βραχυχρόνια ή μακροχρόνια, άμεσες ή έμμεσες απώλειες (Cox, 2008). Σημαντικός θεωρείται ο τρόπος που εκτιμώνται οι συνέπειες, καθώς και το πως αντιμετωπίζεται η αβεβαιότητα των συνεπειών. Ως συνέπεια μπορεί να χαρακτηριστεί ο αριθμός των θυμάτων, των τραυματισμένων, των οικονομικών απωλειών, καταστροφών κτλ. (Willis, *et al*, 2005)

2.3 Στρατηγικές της σύγχρονης τρομοκρατίας

Αρχικά, θα πρέπει να γίνει αναφορά στις ιστορικές καταβολές των λέξεων «τρομοκρατία» και «τρομοκράτης», οι οποίες σύμφωνα με τον Αμερικανό ιστορικό και καθηγητή Walter Laqueur εντοπίζονται το 1789 κατά τη Γαλλική Επανάσταση. Το λεξικό της Γαλλικής Ακαδημίας του 1796 ορίζει τη Τρομοκρατία ως «ένα σύστημα, ένα καθεστώς του τρόμου», το καθεστώς δηλαδή κρατικής τρομοκρατίας των Ιακωβίνων στη Γαλλία. (Laqueur, 2001)

Ένας από τους πιο χαρακτηριστικούς ορισμούς για τη τρομοκρατία έχει διατυπωθεί από τον καθηγητή Bruce Hoffman, ο οποίος υποστηρίζει ότι η Τρομοκρατία είναι μια θεμελιωδώς και εγγενώς πολιτική πράξη. Ο Hoffman την αντιλαμβάνεται ως «μια εκούσια πράξη και ως μια εκμετάλλευση του φόβου, μέσα από τη βία ή την απειλή της βίας, με στόχο την αλλαγή στη πολιτική σκηνή». (Howard and Sawyer, 2004)

Στην ίδια θεωρητική προσέγγιση για το διεθνολόγο Thomas C. Schelling, η τρομοκρατία ορίζεται ως μια μορφή βίαιου εξαναγκασμού, ως μια διαπραγματευτική διαδικασία βασισμένη στην αποτελεσματικότητα της πρόκλησης ζημιών ή φόβου ως ένα υποκατάστατο των συμβατικών δυνάμεων του στρατού. Η Τρομοκρατία έχει λοιπόν σαν στόχο να προκαλέσει μια αλλαγή στις πολιτικές αποφάσεις της κυβέρνησης και όχι να αποδυναμώσει το αντίπαλο στράτευμα. (Schelling, 1966)

Για την επίτευξη των στόχων τους οι τρομοκρατικές οργανώσεις έχουν αναπτύξει μια σειρά από στρατηγικές. Οι στρατηγικές αυτές είναι η Γνωστοποίηση/Αναγνώριση Αιτημάτων, η Φθορά, η Πρόκληση, ο Εκφοβισμός, το Spoiling και το Outbidding.

Ίσως η πιο κοινή στρατηγική των τρομοκρατικών οργανώσεων αποτελεί η Γνωστοποίηση/Αναγνώριση των αιτημάτων τους. Με αυτή τη στρατηγική μέσα από τις τρομοκρατικές επιθέσεις στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και στην αύξηση των υποστηρικτών τους ή στη πρόκληση του δημόσιου φόβου και σεβασμού. (Crenshaw, 1981)

Σύμφωνα με τη στρατηγική της Φθοράς η τρομοκρατική οργάνωση έχει σαν στόχο τη πραγματοποίηση συνεπειών τέτοιου βαθμού, ώστε να εξαναγκάσει τη κυβέρνηση σε υποχώρηση και σε αποδοχή των αιτημάτων τους. Οπότε, όσο πιο μεγάλο το κόστος για τη κυβέρνηση, τόσο πιθανή και η επιτυχία της στρατηγικής. Τρεις μεταβλητές επηρεάζουν την αντιτρομοκρατική ικανότητα ενός κράτους: α) αν απειλεί άμεσα τα κρατικά συμφέροντα ή όχι, β) ο βαθμός πρόθεσης καταστολής και χρήσης βίας από τη πλευρά της κυβέρνησης, γ) η ικανότητα του κράτους να αντιστέκεται σε ισχυρές επιθέσεις. Ως πιο αποδοτικές λύσεις θεωρούνται η μερική

υποχώρηση στα αιτήματα, τα αντίποινα κατά της ηγεσίας, τους υποστηρικτές και τις υποδομές της τρομοκρατικής οργάνωσης, η λήψη προληπτικών μέτρων για τη προστασία πιθανών στόχων, η αποκοπή των τρομοκρατών από τη πρόσβαση σε όπλα μαζικής καταστροφής και η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στη ψυχολογία του πληθυσμού από τις επιθέσεις. (Kydd and Walter, 2006)

Η στρατηγική της Πρόκλησης βασίζεται στην ικανότητα της αποτροπής συμπεριφορών από τη κυβέρνηση μέσω της χρήσης απειλών και προειδοποιητικών χτυπημάτων. Στόχος τους είναι η απόδειξη στο λαό της αδυναμίας της κυβέρνησης και η πτώση της και γι' αυτό στρέφονται κατά κρατικών και κυβερνητικών στελεχών. Σε αυτή τη περίπτωση, η κυβέρνηση θα πρέπει να ανακαταλάβει τον έλεγχο των περιοχών από τους τρομοκράτες και να δείξει ότι είναι ισχυρή. (Kydd and Walter, 2006)

Η στρατηγική του Εκφοβισμού στοχεύει στην αντικατάσταση του καθεστώτος μέσω της προπαγάνδας προς το πληθυσμό ότι οι επιθέσεις στοχεύουν κατά μιας αναξιόπιστης και διεφθαρμένης κυβέρνησης. Σε αυτή τη περίπτωση, η αντίδραση της κυβέρνησης θα πρέπει να περιλαμβάνει όσο το δυνατόν λιγότερες απώλειες αμάχων και ενίσχυση των υπηρεσιών πληροφοριών. (Kydd and Walter, 2006)

Η στρατηγική του Spoiling έχει σαν στόχο της τη πρόκληση της αποτυχίας επίτευξης ειρήνης μεταξύ των μετριοπαθών τρομοκρατών και της κυβέρνησης. Πραγματοποιείται συνήθως από τους πιο ριζοσπαστικοποιημένους τρομοκράτες και αντιμετωπίζεται από το κράτος με την υπογραφή συμφωνιών που περιορίζουν τη δυνατότητα ακύρωσής της στο μέλλον, με την εξασφάλιση ισχυρών πλεονεκτημάτων δια μέσου των ειρηνευτικών συμφωνιών προς το πληθυσμό και με την εισδοχή του κράτους σε διεθνείς οργανισμούς που στοχεύουν στη προστασία των μειονοτήτων. (Kydd and Walter, 2006)

Τέλος, η στρατηγική του Outbidding αναφέρεται στον ανταγωνισμό μεταξύ των τρομοκρατικών οργάνωσεων, όταν ο πληθυσμός δεν είναι σίγουρος ποια οργάνωση αντιπροσωπεύει τα συμφέροντά του. Πιθανές λύσεις αποτελούν η ενοποίηση της αντιπολίτευσης σε μια οργάνωση, καθώς και η υποχώρηση της κυβέρνησης προς τα αιτήματα των μη βίαιων οργάνωσεων. (Kydd and Walter, 2006)

Ο Schultz επίσης διαχώρισε τις τρομοκρατικές ομάδες σε πέντε κατηγορίες: στη τρομοκρατία της κοινωνικής επανάστασης, στην ακροδεξιά τρομοκρατία, στην εθνικιστική-αποσχιστική τρομοκρατία, στην εξτρεμιστική θρησκευτική τρομοκρατία και στη single issue τρομοκρατία. (Schultz, 1980)

Τέλος, συνήθεις τελικοί στόχοι των τρομοκρατικών οργάνωσεων αποτελούν η αλλαγή καθεστώτος, η εδαφική κτήση, η αλλαγή σε συγκεκριμένες πολιτικές, ο κοινωνικός έλεγχος και η διατήρηση του status quo. (Kydd *et al.*, 2006)

Ποιες στρατηγικές όμως έχει υιοθετήσει το Ισλαμικό Κράτος; Αρχικά, χαρακτηριστική στρατηγική του Ισλαμικού Κράτους αποτελεί το Outbidding καθώς επιθυμεί να κυριαρχήσει στον Ισλαμικό Κόσμο με τη δημιουργία Χαλιφάτου στις περιοχές που έχει ήδη κατακτήσει, οδηγώντας το σε ανταγωνισμό με την al-Qaeda, την Jabhat al Nusra, και την Ahrar al-Sham.

Επίσης, η στρατηγική του spoiling έχει χρησιμοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό από το ISIS με στόχο την απονομιμοποίηση του μετριοπαθούς Ισλάμ και τη κυριαρχία του ακραίου Ισλάμ. Για τη πραγματοποίηση των τρομοκρατικών επιθέσεων στην Ευρώπη έχει υιοθετηθεί η στρατηγική της φθοράς με στόχο τον εξαναγκασμό των δυτικών δυνάμεων σε απόσυρση των δυνάμεών τους από τη Μέση Ανατολή. Οι επιθέσεις μάλιστα στη Γαλλία το 2015 ήταν μια μορφή αντιποίνων για τη συμμετοχή της Γαλλίας στους βομβαρδισμούς του Ισλαμικού Κράτους. Ακόμη, η στρατηγική του Εκφοβισμού και τα χτυπήματα κατά κρατικών αξιωματούχων είχαν σαν στόχο τη κυριαρχία επί των μουσουλμανικών πληθυσμών στη κατεκτημένη περιοχή και την επίδειξη ισχύος απέναντι στις δυτικές δυνάμεις, και στα Ιρακινά και Συριακά στρατεύματα. Τέλος, η στρατηγική της Πρόκλησης έχει χρησιμοποιηθεί από το Ισλαμικό Κράτος με σκοπό την απομυθοποίηση των Ευρωπαϊκών χωρών ως ασφαλείς χώρες και την απόδειξη πως είναι διατεθειμένες να χτυπήσουν τον κόσμο του Ισλάμ. Κατ' αυτό τον τρόπο, το ISIS στοχεύει στη προσέγγιση των μουσουλμάνων της Ευρώπης. (Novenario, 2016)

3 Ανάλυση των τρομοκρατικών επιθέσεων

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι η αποτύπωση και η κατανόηση των τρομοκρατικών επιθέσεων που έλαβαν χώρα τη 13η Νοεμβρίου 2015 με απώτερο στόχο την αναγνώριση, την ανάλυση και την αποτίμηση των διακινδυνεύσεων στη Γαλλία από μια τρομοκρατική επίθεση. Για να συμβεί αυτό θα αναλυθούν οι επιθέσεις στο Stade de France, στο Bataclan και στους δρόμους των Παρισίων, καθώς επίσης και η στρατηγική, το προφίλ και η οργάνωση των τρομοκρατών.

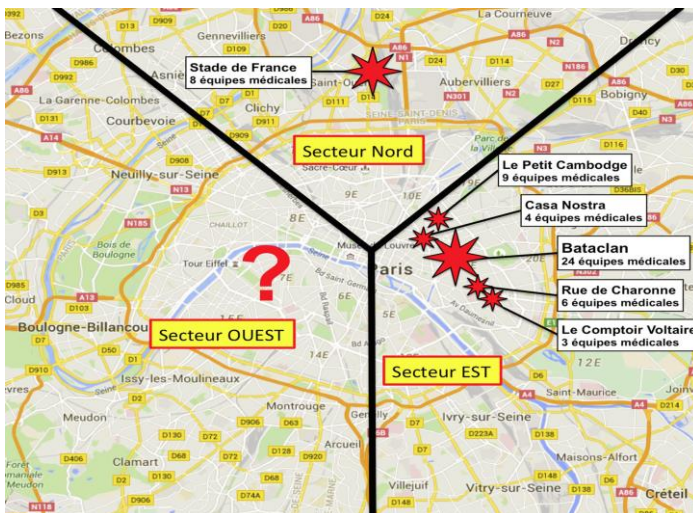
3.1 Το χρονικό των επιθέσεων της 13^{ης} Νοεμβρίου

Το βράδυ της 13ης Νοεμβρίου 2015 έλαβαν χώρα έξι τρομοκρατικά χτυπήματα στο κέντρο του Παρισιού και στο προάστιο Saint-Denis. Τρεις τρομοκράτες ζωσμένοι με εκρηκτικά κατεβαίνουν από αυτοκίνητο POLO, το οποίο οδηγούσε ο τρομοκράτης S. Abdeslam, έξω από το Στάδιο Stade de France στο προάστιο του Παρισιού Saint-Denis. Οι τρεις τρομοκράτες είναι ο μαροκινός Bilal Hadfi και οι ιρακινοί Ukashah al-Iraqi και Ali al-Iraqi, οι οποίοι κρατούσαν πλαστά συριακά διαβατήρια με τα ονόματα Ahmad al-Mohammad και Mohammad al-Mahmoud αντίστοιχα. Οι τρεις τρομοκράτες θα εκραγούν έξω από το στάδιο Stade de France την ώρα που εξελισσόταν στο γήπεδο ποδοσφαιρικός αγώνας ανάμεσα στη Γερμανία και τη Γαλλία με 70.000 θεατές και το Πρόεδρο της Γαλλίας Francois Hollande στο εσωτερικό του. Οι εκρήξεις θα σημειωθούν έξω από τις θύρες D και H στις 21:19 και 21:22 αντίστοιχα. Κατά τη πρώτη έκρηξη στη πύλη D ο βομβιστής εντοπίστηκε από την ασφάλεια του γηπέδου, εμποδίζοντάς τον να μπει μέσα στο γήπεδο. Θα κάνει μερικά βήματα προς τα πίσω και θα εκραγεί. Η δεύτερη έκρηξη θα πραγματοποιηθεί έξω από τη πύλη H. Ο τρίτος θα εκραγεί στις 21:53 σε κοντινό από το στάδιο κατάστημα της αλυσίδας McDonald's. Αποτέλεσμα των επιθέσεων ήταν ο τραυματισμός 15 ατόμων και ο θάνατος ενός πολίτη. Οι επιθέσεις στο Stade de France διακρίνονται και στην εικόνα 3.1. (Mathias, 2015)

Εικόνα 3.1. Τρομοκρατική Επίθεση στο Stade de France (Πηγή: Risk Consulting, 2016)

Την ίδια ώρα, στις 21:24, πραγματοποιήθηκε η πρώτη επίθεση με όπλα τύπου καλάσνικοφ στο 10^ο διαμέρισμα του Παρισιού πυροβολώντας μέσα από ένα μαύρο αυτοκίνητο SEAT κατά των εστιατορίων Le Carillon και Le Petit Cambodge με 15 θύματα. Στις 21:26 θα λάβει χώρα η δεύτερη επίθεση με όπλα κατά των εστιατορίων Casa Nostra και το Café Bonne Biere στο 11ο διαμέρισμα οδηγώντας στο θάνατο 5 άτομα. Στις 21:36 έξω από το μαγαζί La Belle Equipe Café στο ίδιο διαμέρισμα οι τρομοκράτες σκότωσαν 19 άτομα. Στις 21:40 ένας βομβιστής αυτοκτονίας εξερράγη μέσα στο καφέ Comptoir Voltaire, τραυματίζοντας δεκάδες θαμώνες. Τις τρομοκρατικές επιθέσεις στο κέντρο του Παρισιού, όπως φαίνονται στην εικόνα 3.2, τις πραγματοποίησαν ο Abdelhamid Abaaoud, ο εγκέφαλος των επιθέσεων στο Παρίσι ως ο απεσταλμένος του ISIS για τις περιοχές της Γαλλίας και του Βελγίου, ο Ibrahim Abdeslam γάλλος μαροκινής καταγωγής και ο Chahib Akrouh, ο οποίος πέθανε στις 18 Νοεμβρίου μετά από συμπλοκή με τη γαλλική αστυνομία στο προάστιο Saint Denis. (Cragin 2017, Assemblée Nationale 2015)

Εικόνα 3.2. Τρομοκρατικά Χτυπήματα στο Παρίσι (Πηγή: Nahon, 2016)

Στις 21:40 θα εισέλθουν μέσα στο συναυλιακό χώρο Bataclan τρεις τρομοκράτες: ο Sami Amimour, ο Omar Ismael Mostefai και ο Foued Mohammed Aggad. Εκείνη την ώρα μέσα στο

Bataclan βρίσκονταν 1500 θεατές και το αμερικανικό συγκρότημα Eagles of Death Metal. Αφήνοντας μια πόρτα ως διέξοδο ξεκίνησαν από το εξωτερικό του Bataclan να χτυπάνε τους θεατές. Αποτέλεσμα ήταν να σκοτώσουν 90 άτομα και πάνω από 100 να τραυματιστούν. Στις 22:00 μετά τη δολοφονία οι τρεις τρομοκράτες άρχισαν να συλλαμβάνουν ομήρους με τις αστυνομικές δυνάμεις να περικυκλώνουν το Bataclan. Ο αριθμός των ομήρων ήταν 60 με 100 άτομα. Στις 00:15 η αστυνομία αντιλαμβανόμενη πως δεν είχαν σκοπό οι τρομοκράτες να αφήσουν ελεύθερους τους ομήρους αποφάσισαν να εισβάλλουν στο κτίριο. Στις 00:58 η επιχείρηση της αστυνομίας είχε ολοκληρωθεί με την απελευθέρωση των ομήρων και το θάνατο των δραστών (Assemblée Nationale, 2015). Το αποτέλεσμα των επιθέσεων εκείνο το βράδυ ήταν 129 νεκροί και τουλάχιστον 350 τραυματίες. (Bolton, 2015)

Τα κίνητρα πίσω από την επιλογή των στόχων των τρομοκρατών το βράδυ της 13^{ης} Νοεμβρίου είναι τα ακόλουθα βάσει οπτικοακουστικού υλικού που είχε ετοιμάσει ο Abaaoud και δημοσιεύθηκε από το ISIS στις 24 Ιανουαρίου 2016 (Mathias 2015, pp. 125):

1. Θεωρούν το Παρίσι ως τη πρωτεύουσα της κατανάλωσης αλκοόλ και των καταχρήσεων, ενώ το Bataclan παρομοιάστηκε με χώρο ειδωλολατρών σε μια γιορτή ανωμαλίας. Ακόμη, το χτύπημα στο Bataclan στρεφόταν κατά του αμερικανικού συγκροτήματος Eagles of Death Metal, χτυπώντας κατά μια έννοια τις ίδιες τις Ηνωμένες Πολιτείες που ηγούνταν του βομβαρδισμού του ISIS. Επίσης, το Bataclan είχε αποτελέσει και στο παρελθόν στόχος αντισημιτιστών, λόγω της εβραϊκής καταγωγής των ιδιοκτητών του (Le Point, 2015).
2. Επίσης, όλες οι επιθέσεις του Νοεμβρίου 2015 ήταν αντίποινα προς την ενεργή συμμετοχή της Γαλλίας στους βομβαρδισμούς κατά του Ισλαμικού Κράτους.
3. Το ίδιο το Ισλαμικό Κράτος νομιμοποιεί τις πράξεις των τρομοκρατών μετατρέποντάς τους σε μάρτυρες βάσει της σούρας 59 για τους μετανάστες και της σούρας 63 για τους υποκριτές.
4. Τέλος, το ISIS κατηγορήσε τη Γαλλία για καταπίεση των δικαιωμάτων των γυναικών μετά τη ψήφιση του νόμου για την απαγόρευση της μπούργκας στα σχολεία και σε δημόσιους χώρους, καθώς και για τη φυλάκιση τζιχαντιστών σε γαλλικές φυλακές.

3.2 Το προφίλ των τρομοκρατών

Αρχικά, οι επιθέσεις στο Παρίσι δίνουν την εικόνα ότι ήταν αποτέλεσμα της δράσης μιας χαλαρής συνεκτικά ριζοσπαστικοποιημένης ομάδας φίλων και συγγενών, ωστόσο θα πρέπει να εξετάσει κανείς πιο προσεκτικά το προφίλ των τρομοκρατών, καθώς και την οργάνωσή τους. Αποδεικνύεται ότι είχαν λάβει συγκεκριμένη εκπαίδευση, τουλάχιστον οι περισσότεροι εξ' αυτών, σε στρατόπεδα εκπαίδευσης του Ισλαμικού Κράτους στη Συρία, ότι ήταν οργανωμένοι και ότι δέχονταν εντολές από το ίδιο το ISIS δια μέσου του Abdelhamid Abaaoud (Atran and Hamid, 2015). Ποιοί ήταν λοιπόν οι τρομοκράτες που χτύπησαν το Παρίσι;

Ο Abdelhamid Abaaoud, ήταν Βέλγος υπήκοος μαροκινής καταγωγής δεύτερης γενιάς που κατοικούσε στη περιοχή Molenbeek του Βελγίου, μια από τις πιο φτωχές και ριζοσπαστικοποιημένες περιοχές της χώρας. Οι γονείς του ήταν ιδιοκτήτες μικρού καταστήματος και ο ίδιος είχε σταλεί σε ιδιωτικό σχολείο. Από νωρίς όμως ήταν γνωστός στις αρχές για μικροεγκλήματα. Το 2010 είχε συλληφθεί μαζί με τον παιδικό του φίλο Salah Abdeslam για ένοπλη ληστεία. Το 2013 ο Abdelhamid θα ταξιδέψει στη Συρία με τον 13χρονο αδελφό του Yunes για να εκπαιδευτούν από το ISIS (RT France, 2015). Ο Abaaoud, κατέχοντας τη μαροκινή και τη βελγική υπηκοότητα, μπορούσε να επιστρέψει στη Δυτική Ευρώπη ελεύθερα. Τον Ιανουάριο του 2015, παρότι οι βελγικές αρχές τον είχαν εντοπίσει στη πόλη Verviers μαζί με άλλους δύο συνεργάτες/τρομοκράτες, εκείνος ήταν ο μόνος που κατάφερε να διαφύγει. Μετά από λίγο διάστημα επέστρεψε στην Ευρώπη ώστε να δημιουργήσει ένα δίκτυο τρομοκρατών και να οργανώσει τις επιθέσεις στο Παρίσι (The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center, 2015). Ο Abdelhamid ήταν επίσης ο εγκέφαλος των τρομοκρατικών χτυπημάτων στο Charlie Hebdo και στο εβραϊκό Σούπερ Μάρκετ τον Ιανουάριο του 2015. Θα σκοτωθεί στις 18 Νοεμβρίου 2015 στα 28 του χρόνια μετά από επιχείρηση των γαλλικών αρχών σε διαμέρισμα στο προάστιο Saint -Denis.

Ο Salah Abdeslam ήταν Γάλλος υπήκοος που διέμενε στο Βέλγιο με καταγωγή από το Μαρόκο. Ήταν κάτοικος του Molenbeek στο Βέλγιο και παιδικός φίλος του Abdelhamid Abaaoud. Από το 2009 έως το 2011 είχε εργαστεί ως μηχανικός στη βελγική σιδηροδρομική εταιρεία STIB, ενώ διατηρούσε μαζί με τον αδελφό του 31 ετών Brahim καφετέριες και μίνι μάρκετ στο Molenbeek. Ο Salah Abdeslam θα συλληφθεί στα 26 του χρόνια στις 18 Μαρτίου 2016 κατηγορούμενος για τις επιθέσεις στο μετρό και στο αεροδρόμιο του Βελγίου το 2016 και στο Παρίσι το 2015. Ο Brahim Abdeslam θα σκοτωθεί μετά από την έκρηξη αυτοκτονίας έξω από το Stade de France. (Farmer, 2016)

Ο Ismaël Omar Mostefaï ήταν 29χρονος Γάλλος πολίτης με Αλγερινή και πορτογαλική καταγωγή. Τη περίοδο 2013 – 2014 είχε ταξιδέψει αρκετές φορές προς τη Συρία για να εκπαιδευτεί. Ο Mostefaï ήταν κάτοικος του υποβαθμισμένου προαστίου του Παρισιού Courcouronnes, ωστόσο μετακόμισε στη πόλη Chartres, όπου και ριζοσπαστικοποιήθηκε από τον τοπικό ιμάμη. Εώς το 2010 οι γαλλικές αρχές τον είχαν καταχωρίσει ως πιθανό ακραίο ισλαμιστή. Οι τουρκικές μυστικές υπηρεσίες είχαν ενημερώσει τη Γαλλία για τη δράση του στη Συρία, ωστόσο η ίδια η Γαλλία δεν έδρασε άμεσα. Ο Mostefaï σκοτώθηκε στις 13 Νοεμβρίου 2015 μετά την επίθεση στο Bataclan από τις αστυνομικές δυνάμεις. (Farmer, 2016)

Ο Bidal Hadfi ήταν 20χρονος Γάλλος υπήκοος και μεγάλωσε στο Βέλγιο στο Neder-over-Heembeek. Όταν τελείωσε το σχολείο σπούδασε ηλεκτρολόγος, ωστόσο ριζοσπαστικοποιήθηκε από τον κοινωνικό του κύκλο και τον τοπικό ιμάμη. Την άνοιξη του 2015 εκπαιδεύτηκε στη Συρία από το Ισλαμικό Κράτος και μετά επέστρεψε στο Βέλγιο. Ο Bidal Hadfi σκοτώθηκε έξω από το Stade de France στην επιχείρηση αυτοκτονίας. (Farmer, 2016)

Ο Samy Amimour ήταν 28 χρονών, Γάλλος υπήκοος Αλγερινής καταγωγής και δούλευε ως οδηγός λεωφορείου. Είχε τεθεί υπό παρακολούθηση από τις γαλλικές αρχές για πιθανή ριζοσπαστικοποίησή του. Το 2012 οι γαλλικές αρχές εξέδωσαν διεθνές ένταλμα σύλληψης,

καθώς θεώρησαν πως είχε διαφύγει στη Συρία. Ο πατέρας του Mohamed ταξίδεψε μέχρι τη Raqqa, τη πρωτεύουσα του Ισλαμικού Κράτους, για να τον μεταπείσει να επιστρέψει, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Ο Samy σκοτώθηκε στο Bataclan τη 13η Νοεμβρίου το 2015. (Farmer, 2016)

Όσον αφορά τον Foued Mohamed-Aggad, ήταν 23 χρονών, με καταγωγή από το Μαρόκο που μεγάλωσε στη πόλη Wissembourg δίπλα από το Στρασβούργο. Ο Foued ήταν γνωστός στις γαλλικές αρχές για διάπραξη μικροεγκλημάτων, ενώ ήταν και άνεργος. Σύχναζε στην υποβαθμισμένη περιοχή Meinau στην οποία ριζοσπαστικοποιήθηκε και στη συνέχεια ταξίδεψε στη Συρία και συγκεκριμένα στη Raqqa. (BBC, 2015)

Τέλος, ο Chakib Akrouh ήταν 25 ετών Βέλγος μαροκινής καταγωγής και κατοικούσε στο Molenbeek των Βρυξελλών. Το 2013 και τον Ιανουάριο του 2015 είχε ταξιδέψει στη Συρία, ενώ ήδη βρισκόταν υπό τη παρακολούθηση των γαλλικών αρχών. Ο Akrouh σκοτώθηκε μαζί με τον Abaaoud σε διαμέρισμα στις 18 Νοεμβρίου 2015. (Bacchi, 2016)

Η Ευρώπη στο παρελθόν έχει αποτελέσει και άλλες φορές στόχος τρομοκρατικών επιθέσεων από ακραίους ισλαμιστές. Μάλιστα, οι επιθέσεις που έχει δεχθεί θα μπορούσαν να χωριστούν σε τρεις φάσεις: η πρώτη έλαβε χώρα κατά τη δεκαετία του 1990 με τη τρομοκρατική δράση της οργάνωσης Algerian Armed Islamic Group (GIA), με στόχο της να πλήξει τη Γαλλία. Η δεύτερη φάση αφορά τις επιθέσεις της al-Qaeda στην Ευρώπη τη δεκαετία του 2000, και η τρίτη φάση διαμορφώνεται τα τελευταία χρόνια με τη σύσταση και δραστηριοποίηση του Ισλαμικού Κράτους. Η ύπαρξη αυτών των τριών φάσεων είναι αλληλένδετη, καθώς όπως φαίνεται, βετεράνοι τρομοκράτες μέσα στις φυλακές ευθύνονται για τη ριζοσπαστικοποίηση μετέπειτα δραστών, όπως του Amedy Coulibaly, που πραγματοποίησε την επίθεση στο Παρίσι τον Ιανουάριο του 2015 στο εβραϊκό σούπερ μάρκετ. (Nesser *et al.*, 2016)

Η δημιουργία στη Γαλλία τρομοκρατικών δικτύων όπως το Artigan Network, το Sharia4Belgium και το Fursan Alizza είχε σαν στόχο τη στελέχωση του Συριακού Ισλαμιστικού κινήματος με ευρωπαίους πολεμιστές. Μάλιστα, στη περίπτωση του χτυπήματος των εγκαταστάσεων του περιοδικού Charlie Hebdo στο Παρίσι ο Coulibaly βοήθησε τα αδέρφια Kouachi, παρότι εκείνα εκπροσωπούσαν την al-Qaeda (AQAP) και ο Coulibaly συνεργαζόταν με το Ισλαμικό Κράτος. Ακόμη, μολονότι γίνεται λόγος για το φαινόμενο των μοναχικών λύκων στην Ευρώπη, τα πραγματικά τρομοκρατικά χτυπήματά τους αποτελούν τη μειονότητα σε σχέση με εκείνα που είναι αποτέλεσμα της συντονισμένης δράσης του Ισλαμικού Κράτους, των μαχητών που επιστρέφουν πίσω στην Ευρώπη και των τζιχαντιστικών δικτύων. (Nesser, *et al.*, 2016)

Όσον αφορά την οργάνωση του δικτύου των τρομοκρατικών χτυπημάτων στο Παρίσι και στις Βρυξέλλες, οι τρομοκράτες λάμβαναν εντολές από το δίκτυο Amn al-Kharji, την υπηρεσία πληροφοριών του ISIS δηλαδή, υπεύθυνη για τον συντονισμό των επιθέσεων κατά της Δύσης (Spagna, 2018). Ο τρόπος οργάνωσης του δικτύου των επιθέσεων στη Γαλλία το 2015 χαρακτηρίζεται ως ιεραρχικά δομημένος με κύρια στοιχεία την εκπαίδευση των δραστών των επιθέσεων στα στρατόπεδα εκπαίδευσης του ISIS στη Συρία και τη λήψη οδηγιών από μεσαίους αξιωματικούς του Ισλαμικού Κράτους. Αυτού του είδους την οργάνωση είχε

εφαρμόσει ο Abdelhamid Abaaoud στο σχέδιο Vervier με στόχο το χτύπημα της Βελγικής αστυνομίας στην ομώνυμη πόλη τον Ιανουάριο του 2015 (Hegghammer and Nesser, 2015a). Το γεγονός ότι το δίκτυο των Παρισίων και των Βρυξελλών είναι ιεραρχικά δομημένο αποδεικνύεται από τον υψηλό βαθμό της συσχέτισης ανάμεσα στα μέλη του δικτύου των Βρυξελλών και των Παρισίων, καθώς και από τον συγκεντρωτισμό των συντονιστικών αρμοδιοτήτων στους Abdelhamid Abaaoud και Salah Abdeslam. (Spagna 2018, Gutfraind and Genkin 2017)

Τέλος, ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της σύγχρονης τρομοκρατίας αποτελεί ο βασικός τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των τρομοκρατών και των υποψήφιων προς ριζοσπαστικοποίηση ατόμων. Αυτό το μέσο είναι το διαδίκτυο, με το Ισλαμικό Κράτος να χρησιμοποιεί από το 2011 τα κοινωνικά δίκτυα, όπως το Tweeter, το Facebook και το Youtube για να δημοσιοποιήσει την ιδεολογία και τη δράση του. Ωστόσο, ο έλεγχος που μπορούσαν να ασκήσουν οι διοικήσεις των εταιριών μαζικής επικοινωνίας, καθώς και το κλείσιμο των λογαριασμών τους, τους οδήγησε μαζικά από τις αρχές του 2016 στο Dark Web και στη χρήση του κοινωνικού δικτύου Telegram, ένα μέσο που και η al-Qaeda είχε ξεκινήσει να χρησιμοποιεί μετά το χτύπημα της 9/11. (Prucha, 2016)

Ειδικότερα, το δίκτυο Telegram προσφέρει ένα προστατευμένο και κωδικοποιημένο περιβάλλον, το οποίο χρησιμοποιείται για τη δημόσια διάθεση των επίσημων βίντεο του ISIS, και που όπως αποδείχθηκε χρησιμοποιήθηκε για την οργάνωση, την επικοινωνία και την αγορά όπλων και πλαστών εγγράφων για τις τρομοκρατικές επιθέσεις τον Νοέμβριο του 2015 στο Παρίσι (Fogarty 2016, Mathias 2015, pp.129), όπως επίσης και για την οργάνωση των επιθέσεων στο Βέλγιο το 2016 (Prucha 2016, Weimann 2016).

4 Εκτίμηση διακινδύνευσης στη Γαλλία (2015)

Στο παρόν Κεφάλαιο εξετάζονται οι πιθανοί κίνδυνοι που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μια τρομοκρατική ενέργεια ή που θα μπορούσαν να είναι αποτέλεσμα αυτής, καθώς επίσης και οι απειλές, τα τρωτά σημεία των υποδομών, του συστήματος ασφάλειας και οι πιθανές συνέπειες μιας τρομοκρατικής επίθεσης στη Γαλλία. Για να συμβεί αυτό θα γίνει επεξεργασία μέσω του συστήματος KNIME των στατιστικών στοιχείων της βάσης δεδομένων του University of Maryland κατά τη περίοδο 1/2014 – 11/2015 (START, 2018), όσον αφορά τον αριθμό των τρομοκρατικών επιθέσεων σε κάθε χώρα της δυτικής Ευρώπης, τους στόχους και τα μέσα που επιλέγουν κάθε φορά, καθώς επίσης και τα αίτια που οδηγούν στην αύξηση των τρομοκρατικών επιθέσεων, όπως είναι ο βαθμός ριζοσπαστικοποίησης στη Γαλλία και η πραγματοποίηση τρομοκρατικής επίθεσης από ευρωπαίους μαχητές του Ισλαμικού Κράτους στην Ευρώπη.

4.1 Συλλογικός πίνακας matrix – διαβάθμισης διακινδύνευσης

Πριν γίνει η αναλυτική παρουσίαση των ευρημάτων από την επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων στις τρεις επόμενες υποενότητες του κεφαλαίου 4, καταγράφονται συνοπτικά στον πίνακα 1 οι διαβαθμισμένοι κίνδυνοι, όπως διαμορφώθηκαν μετά την ολοκλήρωση της μελέτης. Η διαβάθμιση των κινδύνων βασίστηκε στο σύστημα ανάλυσης κινδύνων του Coordination Unit for Threat Analysis του Βελγίου, το οποίο έχει υιοθετήσει και η Γαλλική Δημοκρατία (Assemblée Nationale, 2015). Το σύστημα στηρίζεται σε πενταβάθμια κλίμακα, λαμβάνοντας υπόψιν τη πιθανότητα πραγματοποίησης και τον βαθμό επίπτωσης, όπως αναφέρονται στους Πίνακες 10, 11, 12, 13, 14, 15 στο Παράρτημα.

Ως σημαντικότεροι κίνδυνοι αναδεικνύονται το χτύπημα με εκρηκτικά (TATP), το χτύπημα από μοναχικούς λύκους και η αύξηση της ριζοσπαστικοποίησης στη Γαλλία. Στη συνέχεια θεωρείται ιδιαίτερα πιθανό ένα χτύπημα στη Γαλλία, κυρίως στο Παρίσι και σε Δημόσιο χώρο, χωρίς όμως να αποκλείεται η περίπτωση εκδήλωσης επίθεσης εκτός της περιοχής Pe-de-France. Ακόμη, λόγω του ύψους της ριζοσπαστικοποίησης αυξάνονται και οι ευρωπαίοι μαχητές του ISIS, ενισχύοντας σε σχετικό βαθμό τη συχνότητα των τρομοκρατικών επιθέσεων στη χώρα. Επίσης, το χτύπημα με όπλα μαζικής καταστροφής (CBRN) δεν θεωρείται πιθανό, ωστόσο θα πρέπει να δοθεί προσοχή λόγω των δυνητικών καταστροφικών αποτελεσμάτων τους για τη κοινωνία και τις υποδομές. Τέλος, η Γαλλική κυβέρνηση θα πρέπει να εξετάσει τον

κίνδυνο αύξησης του δημόσιου φόβου και της πολιτικής αστάθειας προς πιο συντητηρικά μέτρα περιφρούρησης της δημόσιας ασφάλειας.

Πίνακας 1. Λίστα Διακινδύνευσης και Επίπεδο Απειλής στη Γαλλία - Νοέμβριος 2015

Διακινδύνευση (Risks)	Επίπεδο Απειλής
Χτύπημα στη Γαλλία	(9)
Χτύπημα στο Παρίσι	(9)
Χτύπημα Εκτός Παρισιού	(7)
Χτύπημα σε Δημόσιο Χώρο	(9)
Χτύπημα κατά Κρατικού Λειτουργού	(5)
Χτύπημα με CBRN	(7)
Χτύπημα με Εκρηκτικά (TATP)	(10)
Χτύπημα Μοναχικών Λύκων	(10)
Αύξηση Ριζοσπαστικοποίησης στη Γαλλία	(10)
Χτύπημα Ευρωπαίων Μαχητών ISIS στη Γαλλία	(8)
Αύξηση Δημοσίου Φόβου	(7)
Αύξηση Πολιτικής Αστάθειας	(7)

4.2 Στόχοι ισλαμιστικής τρομοκρατίας

Η πρώτη διακινδύνευση που εξετάστηκε ήταν η πραγματοποίηση τρομοκρατικής επίθεσης στη Γαλλία. Ένα πρώτο στοιχείο που εξάγεται από την ανάλυση των στοιχείων είναι ότι τις χρονιές 2014 και 2015 το συντριπτικό ποσοστό των επιθέσεων ανεξάρτητα τρομοκρατικής οργάνωσης σε παγκόσμιο επίπεδο έχει λάβει χώρα στη Μέση Ανατολή (12236 επιθέσεις), στη Νότια Ασία (9093 επιθέσεις), στην Υπο-Σαχάριο Αφρική (3996), στη Νοτιοανατολική Ασία (1999 επιθέσεις), στην Ανατολική Ευρώπη (1606 επιθέσεις) και μόλις 471 στη Δυτική Ευρώπη και 87 στη Βόρεια Αμερική, όπως φαίνεται και στον πίνακα 2 κατωτέρω.

Πίνακας 2. Τρομοκρατικές Επιθέσεις ανά Ήπειρο 2014 – 2015 (Πηγή: START, 2018)

Row ID	count	rank
Middle East & North Africa	12236	1
South Asia	9093	2
Sub-Saharan Africa	3996	3
Southeast Asia	1999	4
Eastern Europe	1606	5
Western Europe	471	6
South America	449	7
North America	87	8
East Asia	69	9
Australasia & Oceania	19	10
Central Asia	16	11
Central America & Caribbean	6	12

Όσον αφορά τις επιθέσεις της ισλαμιστικής τρομοκρατίας που χτύπησαν την Ευρώπη προέρχονταν από το ISIL, την Al-Qaeda στην Αραβική Χερσόνησο (AQAP), από μουσουλμάνους εξτρεμιστές και από «μοναχικούς λύκους». Αξίζει να σημειωθεί ότι την ίδια περίοδο το ISIL πραγματοποίησε 1968 επιθέσεις στο Ιράκ 277 στη Συρία και μόλις 1 στη Γαλλία και στο Βέλγιο. Επίσης, η AQAP πραγματοποίησε 1 επίθεση στη Γαλλία, 2 στη Σαουδική Αραβία και 411 στην Υεμένη με βάση την επεξεργασία των δεδομένων. Όπως διαφαίνεται λοιπόν, η συγκέντρωση της δραστηριότητας της ισλαμιστικής τρομοκρατίας βρίσκεται ως επί τω πλείστον στο μουσουλμανικό κόσμο, κάτι που επιβεβαιώνει την υιοθέτηση της στρατηγικής του Outbidding και του Spoiling των συγκεκριμένων τρομοκρατικών οργανώσεων, όπως γίνεται αναφορά ανωτέρω. Από την άλλη πλευρά, επιθέσεις «μοναχικών λύκων» πραγματοποιήθηκαν μόνο σε δυτικές χώρες και μάλιστα 6 στη Γαλλία, 7 στις ΗΠΑ, 2 στη Δανία, 2 στο Καναδά και 3 στην Αυστραλία, όπως φαίνεται και στον πίνακα 3 αμέσως μετά.

Πίνακας 3. Τρομοκρατικές Επιθέσεις Μοναχικών Λύκων 2014 – 2015 (Πηγή: START, 2018)

Row ID	count
Australia	3
Canada	2
Denmark	2
France	6
United States	7

Παρότι οι τρομοκρατικές επιθέσεις δεν ήταν αρκετές σε αριθμό ώστε να προκαλέσουν ανησυχία, συγκριτικά με τη δράση των ίδιων τρομοκρατικών οργανώσεων στον υπόλοιπο κόσμο, είναι σημαντικό να ειπωθεί ότι στη πλειονότητά τους κατά τη περίοδο 2014 – 2015 τα χτυπήματα από την ισλαμιστική τρομοκρατία στη Δυτική Ευρώπη στόχευαν τη Γαλλία. Ακολουθούν το Βέλγιο με μια επίθεση οργανωμένη από το ISIL, η Γερμανία με μια επίθεση από μουσουλμάνους εξτρεμιστές και η Δανία με 2 επιθέσεις από «μοναχικούς λύκους» σύμφωνα με τον πίνακα 4.

Πίνακας 4. Χτυπήματα Ισλαμιστικής Τρομοκρατίας στη Δυτική Ευρώπη 2014 – 2015 (Πηγή: START, 2018)

Τρομοκρατική Οργάνωση	Αριθμός Επιθέσεων ανά Χώρα
Jihadi-inspired extremists	Γαλλία 6, Δανία 2
Muslim extremists	Γαλλία 1, Γερμανία 1
Islamic State of Iraq and the Levant (ISIL)	Γαλλία 1, Βέλγιο 1
Al-Qaida in the Arabian Peninsula (AQAP)	Γαλλία 1

Ακόμη, η αντιτρομοκρατική υπηρεσία της Γαλλίας ήταν ενήμερη από τις Ισπανικές αρχές από το Μάιο 2015 για επικείμενο τρομοκρατικό χτύπημα σε συναυλία στο Παρίσι. Ο μαροκινός Reda Hame μετά την ολιγοήμερη παραμονή του στη Συρία πέρασε από τη Τουρκία, τη

Πολωνία, τη Τσεχία και την Ολλανδία με κατεύθυνση τη Γαλλία, όπου και συνελήφθη από τις γαλλικές μυστικές υπηρεσίες (DGSI) στις 11 Αυγούστου 2015. Ως αποτέλεσμα, τρεις μήνες πριν τις επιθέσεις του Νοεμβρίου οι γαλλικές αρχές ήταν ενήμερες για πιθανό τρομοκρατικό χτύπημα στο Παρίσι και μάλιστα σε χώρους διασκέδασης, ωστόσο ήταν δύσκολη η ενημέρωση του πληθυσμού και η παροχή ικανοποιητικής προστασίας. (Mathias 2016, 126)

Είναι σημαντικό επίσης να γίνει αναφορά στη προπαγάνδα από πλευράς Ισλαμικού Κράτους για να χτυπήσουν οργανωμένα ή μέσω των μοναχικών λύκων τις δυτικές χώρες. Μετά το χτύπημα στο Charlie Hebdo τον Ιανουάριο του 2015 είχαν δημοσιευθεί τέσσερα βίντεο που χαιρετούσαν τις επιθέσεις στη σατυρική εφημερίδα στο Παρίσι και απειλούσαν και την Ιαπωνία. Ακόμη, στο περιοδικό του Ισλαμικού Κράτους Dabiq αναφερόταν τον Οκτώβριο του 2014 σε σταυροφορία κατά των χωρών που εντάχθηκαν στον πόλεμο κατά του ISIS, δηλαδή οι ΗΠΑ, η Βρετανία, η Γαλλία, η Αυστραλία και η Γερμανία. Επίσης, οι ηγέτες του Ισλαμικού Κράτους όπως ο Abu Muhammad al-Adnani και Abu Bakr al-Baghdadi προέβησαν το 2014 σε δηλώσεις που προέτρεπαν να χτυπήσουν το Λευκό Οίκο, το Big Ben και τον Πύργο του Άιφελ. (Hegghammer and Nesser, 2015a)

Πριν τα χτυπήματα του Νοεμβρίου είχαν προηγηθεί μια σειρά από αποτυχημένα και ολοκληρωμένα χτυπήματα μέσα στο 2014 και το 2015 (Hegghammer and Nesser, 2015b):

1. Φεβρουάριος 2014: Συνελήφθη στη Νίκαια ο Ibrahim Boudina με τη κατηγορία της απόπειρας υλοποίησης του σχεδίου Riviera, σύμφωνα με το οποίο είχε σαν στόχο το καρναβάλι της Νίκαιας. Όταν συνελήφθη είχε στη κατοχή του εκρηκτικά τύπου TATP και όπλο. Ο ύποπτος ήταν μέλος του δικτύου Cannes-Torcy, το οποίο καθοδηγούταν από τη Jabhat al-Nusra και διαλύθηκε από τις γαλλικές μυστικές υπηρεσίες.
2. Μάιος 2014: Ακολούθησε το χτύπημα στο Εβραϊκό Μουσείο των Βρυξελλών από γαλλοαλγερινό εκπαιδευμένο από το ISIS. Η επίθεση είχε ως αποτέλεσμα τέσσερις νεκρούς, ενώ ο δράστης συνελήφθη έξι μέρες μετά στη Μασσαλία.
3. Ιούλιος 2014: συνελήφθη από τις γαλλικές αρχές ο γαλλοτουνήσιος και εκπαιδευμένος από το ISIS Mohamed Ouharani, με τη κατηγορία της οργάνωσης τρομοκρατικού χτυπήματος στο Παρίσι ή στη πόλη Cretail.
4. Το Δεκέμβριο του 2014 πραγματοποιήθηκε επίθεση με μαχαίρι κατά αστυνομικών μπροστά από αστυνομικό τμήμα.
5. 7 Ιανουαρίου 2015: Έλαβε χώρα η επίθεση στην εφημερίδα Charlie Hebdo από δύο γαλλοαλγερινούς. Η επίθεση πραγματοποιήθηκε από τα δύο αδέρφια Kouachi με το AQAP να αναλαμβάνει την ευθύνη. Την ίδια ημέρα στο Παρίσι ο γάλλος με καταγωγή από το Μάλι, Amedy Coulibaly πραγματοποίησε επίθεση και ομηρία σε εβραϊκό σουπερμάρκετ με αποτέλεσμα το θάνατο μίας αστυνομικού.
6. 15 Ιανουαρίου 2015: Η βελγική αστυνομία συνέλαβε τρομοκράτες στη πόλη Verviers, οι οποίοι ετοίμαζαν το σχέδιο Verviers, που είχε σαν στόχο αστυνομικούς και πιθανότατα μνημείο μεγάλης συμβολικής αξίας. Οι

τρομοκράτες είχαν εκπαιδευθεί από το ISIS και καθοδηγούνταν από τον Abdelhamid Abaaoud.

7. Απρίλιος 2015: Η γαλλική αστυνομία συνέλαβε 24χρονο Αλγερινής καταγωγής, υπό τη κατηγορία της πρόθεσης πραγματοποίησης επιθέσεων σε εκκλησίες.
8. Ιούνιος 2015: ο ακραίος ισλαμιστής Yassine Salhi πραγματοποίησε επίθεση στη Λυών σε πρατήριο βενζίνης αμερικανικών συμφερόντων. Ο Salhi βρισκόταν σε επικοινωνία με το ISIS.

Με βάση τα ανωτέρω, πριν το χτύπημα της 13^{ης} Νοεμβρίου η πιθανότητα εκδήλωσης τρομοκρατικής επίθεσης στη Γαλλία και ιδίως στο Παρίσι τοποθετείται στο επίπεδο 5, καθώς υπάρχουν άτομα ή ομάδες ατόμων γνωστές που έχουν τη πρόθεση να υλοποιήσουν την απειλή, κάτι που συμβαίνει τις περισσότερες περιπτώσεις. Επίσης, υπάρχουν και βάσιμες ενδείξεις σχετικά με την ικανότητά των δραστών ή την ύπαρξη σχεδίου. Όταν μάλιστα έχουν ήδη πραγματοποιηθεί επιθέσεις/δράσεις στη Γαλλία και στο Παρίσι σε δημόσιους χώρους και με το ISIS να έχει εξαγγείλει απειλές κατά της Γαλλίας. Ακόμη, με βάση τη πενταβάθμια κλίμακα η βαρύτητα του Κινδύνου κρίνεται Υψηλή (επιπέδου 4) καθώς η απειλή κατά ζωής εναντίον ενός ή πολλών ατόμων είναι πιθανή, ενώ ενδέχεται όπως επιβεβαιώθηκε από τα προηγούμενα περιστατικά κατά το 2014 και 2015, ότι μπορεί να υπάρξουν σημαντικές υλικές ζημιές κατά ζωτικής σημασίας υποδομών, με βάση τα αποτυχημένα σχέδια Verviers και Riviera. **Ως αποτέλεσμα οι δύο κίνδυνοι θεωρούνται επιπέδου 9.**

Τη περίοδο 2014 – 2015 τα περισσότερα τρομοκρατικά χτυπήματα σε γαλλικό έδαφος πραγματοποιήθηκαν εκτός Παρισιού, όπως φαίνεται στον πίνακα 5 και στην εικόνα 4.1, διαμορφώνοντας το επίπεδο πιθανότητας πραγματοποίησης σε άλλες πόλεις στη Γαλλία σε πιθανό, αλλά όχι ορατό, κυρίως γιατί δεν ήταν άμεσα συντονισμένα από το Ισλαμικό Κράτος. Υπάρχουν ορισμένες διαθέσιμες πληροφορίες που εντάσσονται στο πλαίσιο μίας πιθανής υλοποίησης της απειλής, ενώ υπάρχουν και άτομα ή ομάδες ατόμων γνωστά στη λίστα ριζοσπαστικοποιημένων ατόμων των Γαλλικών αρχών ασφαλείας που θα μπορούσαν να έχουν τη πρόθεση να πραγματοποιήσουν την απειλή. Οι διαθέσιμες ενδείξεις είναι βέβαια γενικές και θολές, δείχνοντας όμως ότι έχουν τελικά την ικανότητα να υλοποιήσουν την απειλή. Η πιθανότητα υλοποίησης ορίζεται στο επίπεδο 4. Το επίπεδο βαρύτητας της επίθεσης θεωρείται χαμηλό, καθώς έως τώρα έχουν λάβει χώρα αδύναμες αναταραχές κατά της δημόσιας τάξης και περιορισμένες υλικές ζημιές κατά όχι σημαντικών υποδομών. Η βαρύτητα ορίζεται στο επίπεδο 3. **Ο κίνδυνος τρομοκρατικής επίθεσης εκτός Παρισίων θεωρείται επιπέδου 7.**

Πίνακας 5. Λίστα Τρομοκρατικών Επιθέσεων σε Πόλεις Γαλλικής Επικράτειας (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018)

Row ID	count
Aix-en-Pro...	1
Aix-les-Bains	1
Arras	1
Auch	1
Bastia	1
Berre L'Etang	2
Bessieres	2
Bonifacio	1
Cargese	1
Ceret	1
Ciboure	1
Corte	1
Dammartin...	1
Dijon	1
Ghisonaccia	1
Gourdon	1
Henin-Bea...	1
Huelgoat	1
Joue-les-T...	1
Le Mans	1
Lezay	1
Marseille	1
Nice	1
Paris	6
Poitiers	1
Port-la-No...	1
Saint-Juery	1
Saint-Quen...	1
Soissons	1
Uzel	1
Vendome	1
Villefranche...	1

Εικόνα 4.1. Χάρτης Τρομοκρατικών Επιθέσεων σε Πόλεις της Γαλλικής Επικράτειας (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018)

Ο κίνδυνος επίθεσης σε δημόσιο χώρο για τον ίδιο λόγο επίσης ήταν πιθανός πριν το τρομοκρατικό χτύπημα του Νοεμβρίου 2015, καθώς στη πλειονότητά τους τα τρομοκρατικά χτυπήματα στόχευαν επιχειρήσεις και σημεία σε δημόσιο χώρο μέχρι τότε, όπως φαίνεται στους πίνακες 6 και 7 παρακάτω. Ενώ, και οι εξαγγελίες του Ισλαμικού Κράτους για χτύπημα σε σημεία με ιδιαίτερη πολιτιστική σημασία αύξαναν την επικινδυνότητα σε επίπεδο που ο κίνδυνος ήταν ορατός και η βαρύτητα επίσης υψηλή, καθώς είχε σαν στόχο τη πρόκληση σημαντικών βλαβών στις υποδομές και την ομηρία ή δολοφονία πολιτών. Μάλιστα, έχει αποδειχθεί ότι βασική στρατηγική των τρομοκρατών είναι η αποφυγή των σημείων που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν υψηλή αντίσταση, ως αποτέλεσμα οι δημόσιοι χώροι αποτελούν τον πιο εύκολο τρόπο, ώστε να εξασφαλίσουν την ολοκλήρωση της επίθεσης και τη πρόκληση όσο το δυνατό μεγαλύτερων απωλειών (Gordon, 2015). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η υλοποίηση τρομοκρατικής επίθεσης σε δημόσιο χώρο κρίνεται ως ορατή (επίπεδο 5), καθώς πετυχαίνουν τις περισσότερες φορές, με τη παράλληλη ύπαρξη ατόμων ή ομάδων ατόμων γνωστών που έχουν τη πρόθεση να υλοποιήσουν την απειλή με βάσιμες ενδείξεις για την ικανότητά τους. Η βαρύτητα του κινδύνου θεωρείται υψηλή (επίπεδο 4), καθώς είναι πιθανή η απειλή κατά ζωής εναντίον ενός ή πολλών ατόμων, ενώ ήδη έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές υλικές ζημιές ή έχουν απειληθεί ζωτικής σημασίας υποδομές σε προηγούμενες επιθέσεις. Ο αριθμός των θυμάτων κρίνεται ως περιορισμένος, με σημαντική αναταραχή στη κοινωνία. **Το συνολικό επίπεδο του κινδύνου χτυπήματος σε δημόσιο χώρο ορίζεται ως 9.**

Όσον αφορά το χτύπημα κατά κρατικού λειτουργού, βάσει των στατιστικών στοιχείων προηγούμενων επιθέσεων στη Γαλλία και στη Δυτική Ευρώπη, τίθενται ως πρωτεύοντες στόχοι επιχειρήσεις και πολίτες και όχι τόσο κρατικοί αξιωματούχοι, σύμφωνα με τους πίνακες 6 και 7. Πράγματι, στη περίπτωση του Charlie Hebdo σκοτώθηκε μια αστυνομικός, ωστόσο μόνο στη περίπτωση του τρομοκρατικού χτυπήματος στο Tours αξιωματούχοι της αστυνομίας απετέλεσαν το βασικό στόχο. Η πιθανότητα πραγματοποίησης διαμορφώνεται στο επίπεδο 3, διότι κρίνεται ότι η υλοποίηση της απειλής μπορεί να λάβει χώρα υπό συγκεκριμένες συνθήκες, όντας ασυνήθιστο περιστατικό στη Γαλλία, με αντίστοιχες περιστατικά να πραγματοποιούνται σε άλλες χώρες, ενώ δεν υπάρχει και διαθέσιμη πληροφόρηση ότι διαθέτουν ορισμένα άτομα την ικανότητα ή τη πρόθεση να πραγματοποιήσουν την απειλή. Επιπροσθέτως, η βαρύτητα του κινδύνου θεωρείται μέτρια (επίπεδο 2), καθώς στις περιπτώσεις πραγματοποίησης επίθεσης κατά κρατικού λειτουργού έχουν προηγηθεί άμεσα χτυπήματα με χρήση περιορισμένης βίας ή βανδαλισμού και με περιορισμένες ζημιές κατά όχι σημαντικών υποδομών. **Ο κίνδυνος επίθεσης κατά κρατικού λειτουργού διαμορφώνεται στο επίπεδο 5.**

Πίνακας 6. Σύνολο Στόχων Τρομοκρατών στη Γαλλία (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018)

Row ID	count
Business	10
Educational Institution	1
Government (General)	3
Journalists & Media	1
Military	1
Police	5
Private Citizens & Property	6
Religious Figures/Institutions	9
Telecommunication	2
Transportation	1

4.3 Όπλα ισλαμιστικής τρομοκρατίας

Το χτύπημα με εκρηκτικά TATP θεωρείται ιδιαίτερα πιθανό λόγω της ευκολίας εύρεσης των υλικών κατασκευής της βόμβας και των προηγούμενων ολοκληρωμένων και μη επιθέσεων (Gordon, 2015), ενώ και η βαρύτητα θεωρείται υψηλή λόγω του στόχου των τρομοκρατών για πρόκληση όσο το δυνατόν περισσότερων θανάτων και υλικών ζημιών, κάτι που φαίνεται από τη τοποθέτηση καρφιών στο εσωτερικό των εκρηκτικών (Weimeng, 2015). Ως αποτέλεσμα, ορίζεται η πιθανότητα εκδήλωσης στο επίπεδο 5, διότι έχουν χρησιμοποιηθεί εκρηκτικά στις περισσότερες περιπτώσεις επιθέσεων με τις προθέσεις και το στόχο των ριζοσπαστικοποιημένων να θεωρούνται γνωστοί, με βάση το διάστημα 2014 – 2015. Το επίπεδο βαρύτητας ορίζεται στο επίπεδο 5, διότι τίθενται σε κίνδυνο ζωές πολιτών, υλικές ζημιές κατά ζωτικής σημασίας υποδομών είναι πιθανές, ενώ μπορεί να προκληθεί και σημαντική αναταραχή στη κοινωνία, με πιθανή την απαγωγή ή ομηρία με βασικό παράδειγμα τα χτυπήματα στο Charlie Hebdo και στο εβραϊκό Σούπερ Μάρκετ τον Ιανουάριο του 2015. **Ο συνολικός κίνδυνος χρήσης εκρηκτικών τύπου TATP τοποθετείται στο επίπεδο 10.**

Σχετικά με το κίνδυνο χρήσης όπλων μαζικής καταστροφής η βαρύτητα του κινδύνου ορίζεται στο ανώτατο επίπεδο 5, λόγω των απωλειών σε ανθρώπινες ζωές και σε υλικές ζημιές, ωστόσο καθώς δεν έχει τεθεί ζήτημα χρήσης όπλων μαζικής καταστροφής, η πιθανότητα πραγματοποίησης είναι μικρή, τοποθετώντας τη στο επίπεδο 2, καθώς δεν έχει γίνει χρήση σε άλλες χώρες κατά το πρόσφατο διάστημα και δεν υπάρχουν σχετικές πληροφορίες (EUROPOL, 2015). **Οπότε, ο κίνδυνος χρήσης όπλων μαζικής καταστροφής (CBRN) θεωρείται επιπέδου 7.**

4.4 Ριζοσπαστικοποίηση και μοναχικοί λύκοι

Όσον αφορά το κίνδυνο χτυπήματος από Μοναχικούς Λύκους, θεωρείται ιδιαίτερα πιθανός με υψηλή βαρύτητα, αν κρίνουμε από το αποτέλεσμα της επίθεσης στο Charlie Hebdo. Από την ανάλυση των στοιχείων του προγράμματος START κατά τις χρονιές 2014 και 2015 εξάγεται ότι βασικός στόχος των τρομοκρατών ήταν δημόσιοι χώροι και πολίτες, ενώ το όπλο που

χρησιμοποίησαν ήταν κυρίως πολυβόλα και εκρηκτικά, όπως φαίνεται στους πίνακες 7 και 8 (START, 2018).

Πίνακας 7. Στόχοι Μοναχικών Λύκων Διεθνώς (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018)

Row ID	count
Business	3
Educational Institution	1
Military	2
Police	5
Private Citizens & Property	8
Religious Figures/Institutions	1

Πίνακας 8. Όπλα Μοναχικών Λύκων Διεθνώς (2014 – 2015) (Πηγή: START, 2018)

Row ID	count
Explosives	1
Firearms	14
Melee	5

Ένας τρόπος περιορισμού των χτυπημάτων αποτελεί η παρακολούθηση και η σύλληψη των ευρωπαϊών μαχητών του Ισλαμικού Κράτους που επιστρέφουν στη Γαλλία, καθώς και του βαθμού ριζοσπαστικοποίησης της κοινωνίας (Ivanov, 2016). Λόγω της υψηλής συχνότητας τρομοκρατικών επιθέσεων από μοναχικούς λύκους τη διετία 2014 – 2015 θεωρείται ότι η υλοποίηση της απειλής λαμβάνει χώρα τις περισσότερες των περιπτώσεων, με τις αρχές να παρακολουθούν ήδη άτομα με πρόθεση να πραγματοποιήσουν τρομοκρατική επίθεση. Το επίπεδο πιθανότητας εκδήλωσης είναι ορατό (επίπεδο 6). Ακόμη, σχετικά με το επίπεδο βαρύτητας του κινδύνου θεωρείται υψηλό (επίπεδο 4), λόγω της πρόθεσής τους να προκαλέσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ζημιά στις υποδομές και σε ανθρώπινες ζωές με πιθανή την ύπαρξη ομήρων ή απαγωγής, με επακόλουθο σημαντική αναταραχή στη κοινωνία και πιθανό χτύπημα κατά υποδομών ζωτικής σημασίας. **Ο κίνδυνος επίθεσης από Μοναχικούς Λύκους διαμορφώνεται στο επίπεδο 10.**

Η εκτίμηση του Κινδύνου της αύξησης της ισλαμικής ριζοσπαστικοποίησης θεωρείται πολύ σημαντική για τη πιθανότητα πραγματοποίησης νέας τρομοκρατικής επίθεσης (Weggemans *et al.*, 2014). Η ριζοσπαστικοποίηση θα πρέπει να ληφθεί ως μέρος μιας διαδικασίας, της οποίας το πρώτο στάδιο αποτελεί η πόλωση/ριζοσπαστικοποίηση, ακολουθεί το στάδιο της υποστήριξης και της μάχης υπέρ του Ισλαμικού Κράτους, έπειτα της επιστροφής στην Ευρώπη και τέλος τη δημιουργία δεξαμενής είτε μοναχικών λύκων, είτε οργανωμένων δικτύων έτοιμων να υλοποιήσουν τρομοκρατική ενέργεια, όπως απεικονίζεται στην εικόνα 4.2. (Reed *et al.*, 2017)

Εικόνα 4.2. Η Διαδικασία Δημιουργίας Δεξαμενής Τρομοκρατών στην Ευρώπη (Βασισμένο στο Reed *et al.*, 2017)

Τα αίτια που μπορεί να προκαλέσουν τη ριζοσπαστικοποίηση ενός ατόμου ποικίλουν κάτι που δυσκολεύει το έργο των αρχών. Θα μπορούσαν να χωριστούν σε παράγοντες που αφορούν τη ψυχοσύνθεση του κάθε ατόμου, όπως είναι η κατάθλιψη, η ανάγκη για εξάρτηση από κάποιον, η ίδια η εφηβεία, η χαμηλή αυτοπεποίθηση, η ανάγκη για ένταξη σε μια κοινωνική ομάδα, η αίσθηση της αδικίας και της απογοήτευσης. Ακόμη, το κοινωνικό περιβάλλον του κάθε ατόμου, μπορεί να αποτελέσει έρεισμα, θεωρώντας ένα ριζοσπαστικοποιημένο φίλο ως πρότυπο. Τέλος, παράγοντες στο ευρύτερο περιβάλλον και στη κοινωνία μπορεί να προκαλέσουν την αύξηση της ριζοσπαστικοποίησης, όπως είναι η εξωτερική πολιτική που ακολουθεί μια χώρα, καθώς και αλλαγές στη κοινωνικοοικονομική κατάσταση που μπορεί να οδηγήσουν στον κοινωνικό αποκλεισμό και στη καταπίεση ορισμένων κοινωνικών ομάδων. (Campelo *et al.*, 2018)

Καθώς η εκτίμηση των παραγόντων που εντοπίζονται σε προσωπικό επίπεδο είναι ιδιαίτερα δύσκολο έργο για τις αρχές θα εκτιμηθούν οι παράγοντες του στενού και ευρύτερου περιβάλλοντος, ο αριθμός δηλαδή τζαμιών σαλαφιστών και αναγνωρισμένων ατόμων από τις γαλλικές αρχές ως ριζοσπαστικοποιημένους, καθώς επίσης και το επίπεδο της οικονομικής και κοινωνικής ανισότητας, της διάκρισης και της ισλαμοφοβίας στη Γαλλία αντίστοιχα.

Όσον αφορά το στενό κοινωνικό περιβάλλον ο αριθμός των τζαμιών σαλαφιστών, της ιδεολογίας δηλαδή που πρεσβεύει το Ισλαμικό Κράτος, από το 2010 έως τις αρχές του 2015 είχε αυξηθεί κατά 6 φορές στη Γαλλία. Στην ευρύτερη περιοχή του Παρισιού (Ile-de-France) τα ριζοσπαστικοποιημένα τζαμιά το 2015 ήταν 23, στη Λυόν 22 και στη Μασσαλία 13, περιοχές που στο μέλλον απετέλεσαν στόχους τρομοκρατικών επιθέσεων (BFMTV, 2015). Παράλληλα ο αριθμός των ριζοσπαστικοποιημένων ατόμων, σύμφωνα με τις γαλλικές αρχές, έως τον Ιούλιο 2015 είχε αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό αγγίζοντας τα 4634 άτομα με το 25% εξ' αυτών να είναι ανήλικοι και το 35% γυναίκες. Ριζοσπαστικοποιημένα άτομα εντοπίζονται κατά μήκος της

χωρας, ωστόσο τα μεγαλύτερα ποσοστά εντοπίζονται στο Nord Pas de Calais, στο Ile-de-France, στη Μασσαλία, στη Τουλούζη και στη Νίκαια (Comite Interministeriel de Precention de la Delinquance, 2015).

Η μουσουλμανική μειονότητα στη Γαλλία αποτελεί τη πολυπληθέστερη ανάμεσα στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, αντιπροσωπεύοντας το 9% του συνόλου του πληθυσμού της χώρας και φτάνοντας τα 2 εκατομμύρια. Σημαντικό θεωρείται το γεγονός ότι το 64% των μουσουλμάνων στη χώρα κυμαίνεται ανάμεσα σε ηλικίες 18 με 34 ετών (Grassa, and Hassan, 2015). Όσον αφορά στους παράγοντες του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος, στη Γαλλία σε αντίθεση με άλλες χώρες με μεγάλες μουσουλμανικές κοινότητες, εφαρμόζεται ο θεσμός του *laïcité*, δηλαδή ο διαχωρισμός Εκκλησίας - Κράτους και η ισότιμη αντιμετώπιση όλων των Γάλλων πολιτών ανεξαρτήτως καταγωγής. Αυτή η πολιτική είχε σαν αποτέλεσμα τη ψήφιση νόμων που καταργούσαν την ελεύθερη έκφραση των μουσουλμάνων, όπως είναι η χρήση της μπούργκας από τις γυναίκες σε δημόσιους χώρους (Reitz *et al.*, 2017). Επίσης, για τον ίδιο ακόμα λόγο η Γαλλία έχει σταματήσει να συλλέγει στοιχεία όσον αφορά τη μουσουλμανική κοινότητα κάτι που αποτελεί ένα σημαντικό περιορισμό στην έρευνα (Chassany, 2016), ωστόσο σύμφωνα με στοιχεία άλλων ερευνών η ανεργία που αντιμετωπίζουν οι μουσουλμάνοι βάσει στοιχείων του 2013 είναι 80% υψηλότερη σε σχέση με εκείνη των μη μουσουλμάνων στη χώρα. Ακόμη 10% λιγότεροι μουσουλμάνοι κατέχουν πανεπιστημιακό δίπλωμα σε σχέση με την υπόλοιπη κοινωνία (Kaufman, 2017). Το ποσοστό των φυλακισμένων μουσουλμάνων, έναντι των μη μουσουλμάνων είναι επίσης εντυπωσιακό, το οποίο διαμορφώνεται στο 60% (Smith, 2015). Τέλος, η ισλαμοφοβία αυξήθηκε ραγδαία το 2015 με το πρώτο εξάμηνο του έτους να λαμβάνει χώρα αύξηση 500% των περιστατικών άσκησης βίας κατά μουσουλμάνων, κατά 100% της λεκτικής βίας και κατά 400% των επιθέσεων κατά τζαμιών (Bayrakli and Hafez, 2015). Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι η εκτίμηση ότι η απειλή αύξησης της ριζοσπαστικοποίησης είναι βάσιμη και άμεση, καθώς υπάρχουν άτομα που έχουν τη πρόθεση να ριζοσπαστικοποιηθούν αγγίζοντας το επίπεδο 6 πιθανότητας εκδήλωσης. Επίσης, μια αύξηση της ριζοσπαστικοποίησης αυξάνει και τη πιθανότητα πραγματοποίησης τρομοκρατικής επίθεσης με αποτέλεσμα μεγάλο αριθμό θυμάτων και υλικών ζημιών σε ζωτικής σημασίας υποδομές με πιθανή την ύπαρξη περιστατικού ομηρίας ή απαγωγής. Η βαρύτητα ορίζεται στο επίπεδο 4. **Ο κίνδυνος αύξησης ριζοσπαστικοποίησης διαμορφώνεται στο επίπεδο 10.**

Σχετικά με τον κίνδυνο πραγματοποίησης τρομοκρατικής επίθεσης από ευρωπαϊό μαχητή του ISIS θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν ότι η Γαλλία έχει αποτελέσει βασική πηγή ριζοσπαστικοποιημένων ατόμων που ταξιδεύουν προς το Ισλαμικό Κράτος. Χαρακτηριστικό είναι ότι το 2014 πάνω από 700 μαχητές προέρχονταν από τη Γαλλία (McCarthy, 2014) ενώ, το 2015 ταξίδεψαν προς τη Μέση Ανατολή 1550 γάλλοι πολίτες για να εκπαιδευτούν και να γίνουν μαχητές του Ισλαμικού Κράτους στο σύνολο των 22.000 ευρωπαίων μαχητών του ISIS (Lister, 2015). Η αύξηση του αριθμού της συμμετοχής Γάλλων πολιτών στους ευρωπαϊούς μαχητές του ISIS, όπως και η σημαντική αύξηση ριζοσπαστικοποίησης καταδεικνύουν αύξηση της πιθανότητας εμφάνισης του κινδύνου, ωστόσο, με βάση τα στοιχεία του 2015 μόλις 11 άτομα από τα 4.000 (0,3%) που επέστρεψαν από το Ισλαμικό Κράτος ενεπλάκησαν ή οργάνωσαν τρομοκρατική ενέργεια σε ευρωπαϊκό έδαφος, δηλαδή 1 στους 360 (Hegghammer and Nesser,

2015a). Ως αποτέλεσμα η πιθανότητα υλοποίησης του κινδύνου διαμορφώνεται στο επίπεδο 4, θεωρώντας ότι μπορεί η απειλή να λάβει χώρα βάσει ορισμένων διαθέσιμων γενικών και θολών πληροφοριών. Ωστόσο, η βαρύτητα της επίθεσης (επίπεδο 4) θεωρείται υψηλή με πιθανή τη πρόκληση θανάτων και υλικών ζημιών σε υποδομές ζωτικής σημασίας. **Ο κίνδυνος πραγματοποίησης τρομοκρατικής επίθεσης από Ευρωπαϊό μαχητή του ISIS ορίζεται στο επίπεδο 8.**

4.5 Δημόσιος φόβος και πολιτική αστάθεια

Ακολουθως, ο κίνδυνος αύξησης του δημόσιου φόβου θεωρείται και πάλι πολύ πιθανός μετά ιδίως από το χτύπημα στο Charlie Hebdo που θεωρήθηκε ότι τάραξε ιδιαίτερα τη Γαλλική κοινωνία. Με βάση σχετική μελέτη, ο συλλογικός φόβος της γαλλικής κοινωνίας αυξήθηκε και δεν μεταβλήθηκε μέχρι και τρεις μήνες μετά, ωστόσο σε προσωπικό επίπεδο οι καθημερινές συνήθειές των πολιτών δεν μεταβλήθηκαν. Αυτό δείχνει ότι ο κίνδυνος χαρακτηρίζεται από υψηλή πιθανότητα πραγματοποίησης, με υπαρκτές ενδείξεις για την ικανότητα επίτευξης του σχεδίου γνωστών ριζοσπαστικοποιημένων ατόμων ώστε να διαμορφώνεται στο επίπεδο 5. Η βαρύτητα του κινδύνου παραμένει χαμηλή με αδύναμες αναταραχές κατά της δημόσιας τάξης (επίπεδο 2), με τη δημόσια γνώμη να επηρεάζεται αλλά χωρίς να διαταράσσονται οι καθημερινές συνήθειες. **Ως αποτέλεσμα, ο κίνδυνος αύξησης του δημόσιου φόβου διαμορφώνεται στο επίπεδο 7.** (Pelletier and Drozda-Senkowska, 2016)

Τέλος, μετά από κάθε τρομοκρατική επίθεση κάθε κυβέρνηση κλίνεται να αντιμετωπίσει πολιτική αστάθεια ως αποτέλεσμα της κρίσης. Πόση ήταν η πολιτική αστάθεια στη Γαλλία μετά τη τρομοκρατική επίθεση στο Charlie Hebdo; Η τρομοκρατική επίθεση στο Charlie Hebdo συγκλόνησε τη Γαλλική κοινωνία, καθώς κύριος στόχος των τρομοκρατών ήταν η φήμωση της ελευθερίας του λόγου, δολοφονώντας το συγγραφικό επιτελείο του περιοδικού (Gordon, 2015). Παρόλ' αυτά, η επιρροή της επίθεσης στον πολιτικό κόσμο της χώρας θεωρήθηκε μέτρια διότι αν και πράγματι μεταβλήθηκαν οι ιδεολογίες ορισμένου μέρους της κοινωνίας, επηρέασε ως επί το πλείστον τις αριστερές κοινωνικές ομάδες που κινήθηκαν προς πιο συντηρητικές απόψεις, περιορισμένες όμως στα μέτρα διασφάλισης της δημόσιας ασφάλειας (Brouard *et al.*, 2018). Ο κίνδυνος ως ορατός με την υλοποίηση της απειλής να λαμβάνει χώρα τις περισσότερες των περιπτώσεων (επίπεδο 5), ενώ και η βαρύτητα του κινδύνου θεωρείται χαμηλή (επίπεδο 2) λαμβάνοντας χώρα αδύναμες αναταραχές στη Γαλλική δημόσια τάξη, με τη δημόσια γνώμη να επηρεάζεται, αλλά χωρίς να διαταράσσονται οι ιδεολογικές απόψεις του συνόλου της κοινωνίας. **Ως αποτέλεσμα, ο κίνδυνος πολιτικής αστάθειας μετά από τρομοκρατική επίθεση διαμορφώνεται στο επίπεδο 7.**

5 Αξιολόγηση της διαχείρισης κρίσεων

Αφού εξετάστηκαν στο τέταρτο κεφάλαιο οι πιο πιθανοί κίνδυνοι, τα τρωτά σημεία και οι επιπτώσεις τους, στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο της μελέτης εξετάζονται τα μέτρα διαχείρισης κρίσεων που είχε λάβει η Γαλλία πριν, κατά τη διάρκεια και μετά των τρομοκρατικών χτυπημάτων του Νοεμβρίου 2015.

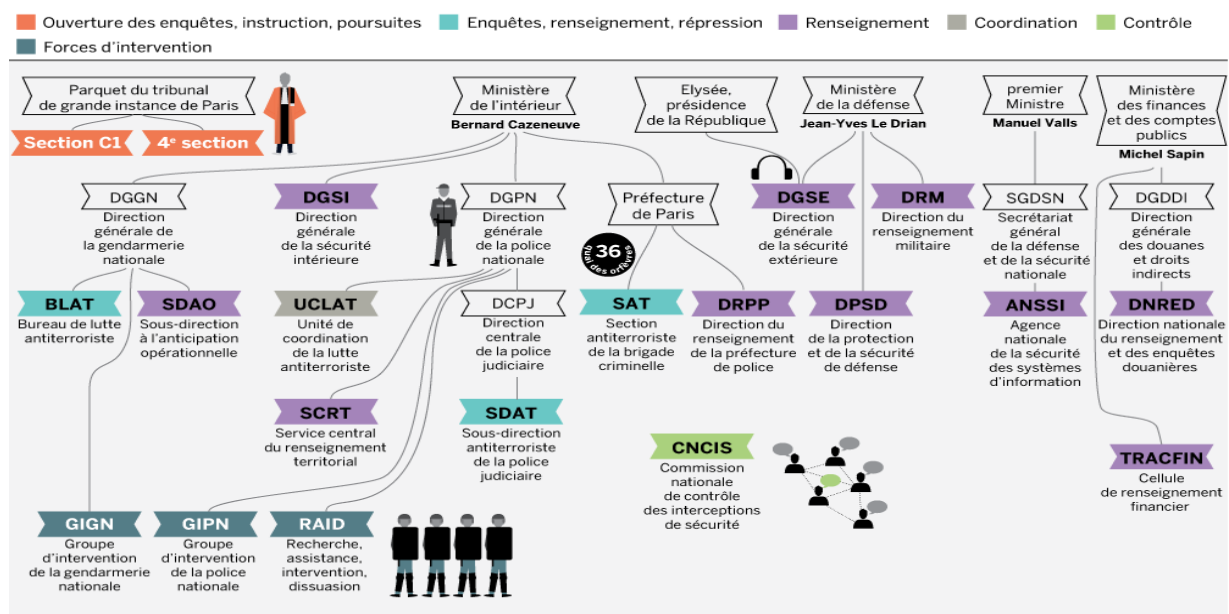
5.1 Διαχείριση προ κρίσης

Η αντιτρομοκρατική πολιτική της Γαλλίας διακρίνεται για την αυστηρότητά της, ένας λόγος για τον οποίο αρκετές φορές έχει επικριθεί, αν και γι' αυτό ακριβώς δεν είχε δεχθεί τρομοκρατικό χτύπημα τζιχαντιστών επί 16 χρόνια, από το 1996 έως το 2012. Ήδη από το 1986 όλες οι αρμοδιότητες της αντιτρομοκρατικής πολιτικής συγκεντρώθηκαν σε επτά δικαστές. Από το 2001 η αντιτρομοκρατική υπηρεσία ξεκίνησε να παρακολουθεί τις φορολογικές δηλώσεις και τους τραπεζικούς λογαριασμούς. Επίσης, οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών ήταν υποχρεωμένες να αποθηκεύουν δεδομένα από κλήσεις, e-mails και τη χρήση του διαδικτύου για ένα χρόνο με άμεση πρόσβαση της αστυνομίας σε αυτά. Από το 2003 η δικαστική αστυνομία είχε τη δυνατότητα να πραγματοποιεί έρευνες σε ιδιωτικές και δημόσιες βάσεις δεδομένων. Ενώ, από το 2006 η αστυνομία είχε πρόσβαση στη βάση δεδομένων επιβατών μέσω μαζικής μεταφοράς από την Ευρώπη προς κέντρα εκπαίδευσης τρομοκρατών. Ακόμη, δίκτυο καμερών παρακολούθησης τοποθετήθηκαν κατά μήκος της Γαλλίας το 2006 με τη δυνατότητα αποθήκευσης των δεδομένων για ένα μήνα. (Hellmuth, 2015)

Όσον αφορά τους μαχητές του ισλαμικού κράτους, από το 2014 οι γαλλικές αρχές είχαν το δικαίωμα να κατάσχουν διαβατήρια και ταυτότητες σε άτομα που υπήρχαν ενδείξεις δραστηριοτήτων με το Ισλαμικό Κράτος, ενώ από το 2016 μπορούσαν να κατάσχουν τους λογαριασμούς τους. Ενώ, τέλος η εκπαίδευση σε κέντρα εκπαίδευσης του ISIS καθώς και η δημοσίευση μέσω διαδικτύου υλικού υπέρ του ακραίου ισλάμ ποινικοποιήθηκαν από το 2012 και 2014 αντίστοιχα. Το χτύπημα επίσης στο Charlie Hebdo απετέλεσε το έναυσμα για τη περαιτέρω χρηματοδότηση της υπηρεσίας πληροφοριών για τη παρακολούθηση των μαχητών του Ισλαμικού Κράτους που επέστρεφαν στη Γαλλία. Ο Πρωθυπουργός Manuel Valls τον Φεβρουάριο του 2015 αποφάσισε την οικονομική ενίσχυση με 246 εκατομμύρια έως το 2015 και με 736 εκατομμύρια έως το 2017 για τη δημιουργία 2680 θέσεων εργασίας για τη παρακολούθησή όσων επέστρεφαν. Επίσης, η ριζοσπαστικοποίηση εντός των φυλακών ήταν ένα ζήτημα που είχε απασχολήσει τις αρχές από το 1995 και το 50% των φυλακισμένων στη χώρα

να είναι μουσουλμάνοι. Ακόμη, το 2009 και το 2010 προσελήφθησαν ιμάμηδες για την ορθή διαπαιδαγώγηση των μουσουλμάνων με βάση το ορθόδοξο ισλάμ, ενώ και οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι ήταν ειδικά εκπαιδευμένοι για να συλλέγουν πληροφορίες και να εντοπίζουν ριζοσπαστικοποιημένα άτομα, τα οποία σύμφωνα με τις αρχές δεν ξεπερνούσαν τα 152 έως τον Ιανουάριο του 2015. (Hellmuth 2015, Bakker, *et al.* 2013)

Η αντιτρομοκρατική πολιτική στη Γαλλία ασκείται από μια σειρά από οργανισμούς: τη Γενική Διεύθυνση Εξωτερικής Ασφάλειας (DGSE), τη Κεντρική Διεύθυνση Πληροφοριών Εσωτερικού (DCRI), τη Διεύθυνση για την Επίγεια Ασφάλεια (DST), τη Διεύθυνση Γενικών Πληροφοριών (DCRG), τη Μονάδα Αντιτρομοκρατικού Συντονισμού (UCLAT), τη Ταξιαρχία για την Αντιμετώπιση της Τρομοκρατίας (BLAT) και το Εθνικό Συμβούλιο Πληροφοριών (CNR). Τέλος, η αστυνομία διαθέτει δύο επιχειρησιακές ομάδες την Εθνική Ομάδα Δράσης Χωροφυλακής (GIGN) και τη RAID (Research, Assistance, Intervention and Deterrence). Ένα πιο αναλυτικό οργανόγραμμα της αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας της Γαλλικής Δημοκρατίας απεικονίζεται στην εικόνα 5.1. (France Diplomatie, 2018)

Εικόνα 5.1. Οργανόγραμμα Αντιτρομοκρατικής Πολιτικής στη Γαλλία (Πηγή: Djaffar, A., 2017)

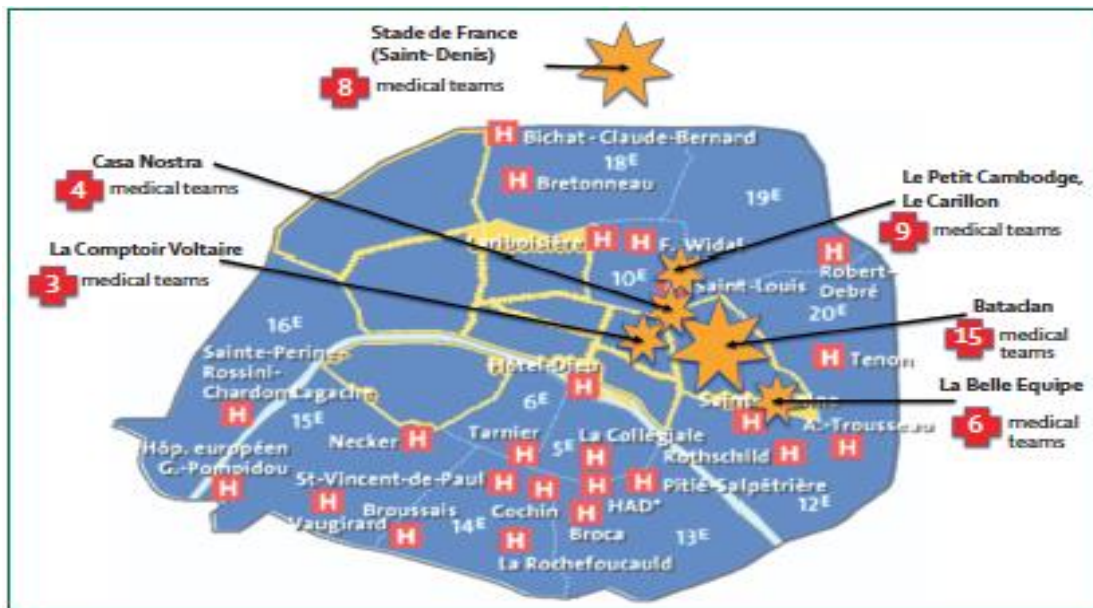
Το σύστημα ασφαλείας στη Γαλλία στηρίζεται από το 1978 στο σύστημα Vigipirate, το οποίο διακρίνεται σε τρεις βαθμίδες: Vigilance, Reinforced Security – Attack Risk και Attack Emergency. Το επίπεδο Vigilance στηρίζεται στη μόνιμη ετοιμότητα των δυνάμεων ασφαλείας και ισχύει σε όλη την επικράτεια και όλες τις ώρες και τίθενται σε εφαρμογή τα βασικά μέτρα ασφαλείας. Το επίπεδο Reinforced Security – Threat Risk αφορά ένα διαβαθμισμένο επίπεδο ασφαλείας, εφαρμόζεται είτε σε εθνικό επίπεδο, είτε σε συγκεκριμένες περιοχές και έχει σαν στόχο τη λήψη μόνιμων και επιπρόσθετων μέτρων ασφαλείας. Τέλος, το επίπεδο Attack Emergency αποτελεί το ανώτατο επίπεδο ετοιμότητας και προστασίας προληπτικά ή και μετά από μια τρομοκρατική επίθεση. Εφαρμόζεται για περιορισμένο χρόνο σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο με τη λήψη επιπρόσθετων μέτρων για τη συλλογή πληροφοριών καθώς και τη δημόσια ενημέρωση. (Secretary General for Defence and National Security, 2016)

Μετά το χτύπημα στο Charlie Hebdo η ευρύτερη περιοχή των Παρισίων, Ile-de-France κηρύχθηκε στις 7 Ιανουαρίου 2015 στο ανώτατο επίπεδο Attack Emergency. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αναπτυχθούν σε όλη τη γαλλική επικράτεια μέσα σε 5 ημέρες ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις που έφταναν τους 10500 στρατιώτες (Le Monde, 2015). Η ένταξη της περιοχής Ile-de-France, αλλά και της ευτύτερης επικράτειας, στο ανώτατο επίπεδο ασφαλείας σήμαινε την υιοθέτηση μέτρων σε 300 τομείς, ανάμεσα στους οποίους είναι η υγεία, η προστασία δημοσίων κτιρίων, η προστασία του εναέριου χώρου, του δικτύου ενέργειας και τηλεπικοινωνιών, η ενίσχυση των ελέγχων για εκρηκτικά, η προστασία εκπαιδευτικών δομών κτλ. (Service-Public.fr, 2016).

5.2 Διαχείριση κατά τη διάρκεια της κρίσης

Η Γαλλική Δημοκρατία έχει αναπτύξει μια σειρά από κέντρα και σχέδια διαχείρισης κρίσεων για την αντιμετώπιση καταστάσεων ενεργοποίησης όλων των δομών έκτακτης ανάγκης, όπως είναι η αστυνομία, η πυροσβεστική, τα νοσοκομεία και ιατρικό προσωπικό, καθώς επίσης και ο στρατός εφόσον θεωρηθεί αναγκαίο. Ένα κέντρο διαχείρισης κρίσεων είναι το Interministerial Crisis Centre (ICC) το οποίο βρίσκεται υπό την αρμοδιότητα του Πρωθυπουργού και ρόλος του είναι ο συντονισμός και η κινητικότητα των διαφόρων παραγόντων. Ακολουθεί το Health Emergencies Crisis Management Centre (HECMC). Ανάμεσα στις αρμοδιότητες του κέντρου είναι η διασφάλιση του συντονισμού του εθνικού συστήματος υγείας, η ανάλυση των δεδομένων και η δημιουργία αναφορών όσον αφορά τις εξελίξεις της κρίσης σε εθνικό επίπεδο και η εκπροσώπηση του Υπουργείου Υγείας στο ICC. Όσον αφορά τα σχέδια διαχείρισης κρίσεων το σύστημα υγείας στηρίζεται στο «White Plan», επίσης κάθε περιοχή διαθέτει τις δικές της μονάδες έκτακτων αναγκών (SAMU), η κάθε περιοχή είναι χωρισμένη σε ζώνες επέμβασης (ZEP), συγκεκριμένα νοσοκομεία και υποδομές βρίσκονται σε ετοιμότητα για τη στήριξη των κινητών μονάδων, οι διαδικασίες αντιμετώπισης των τραυματιών είναι απλοποιημένες, ενώ και οι τραυματίες χωρίζονται ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητας. (Philippe, *et al.*, 2016)

Όταν έλαβαν χώρα τα πρώτα χτυπήματα στο Stade de France, ειδοποιήθηκε η Υπηρεσία Βοηθείας Δημοσίων Νοσοκομείων του Παρισιού (APHP), η οποία συντονίζει 40 νοσοκομεία, 100,000 ιατρικό προσωπικό και 2,000 κλίνες και 200 χειρουργεία (Kouri, Tziaferi, 2016), κινητοποιώντας άμεσα ιατρικές μονάδες (SAMU) προς τα σημεία που εκδηλώθηκαν τα χτυπήματα, όπως φαίνεται και στην εικόνα 5.2. Άμεσα ενεργοποιήθηκε το White Plan θέτοντας σε ετοιμότητα νοσοκομεία, κλίνες και προσωπικό, παρότι ήταν η πρώτη φορά που ενεργοποιείται. Ως αποτέλεσμα, με βάση το White Plan, 45 ομάδες ιατρικού προσωπικού και πυροσβεστικής εστάλησαν στις πληγείσες περιοχές προσφέροντας επι τόπου πρώτες βοήθειες και μεταφέροντας τους τραυματίες σε νοσοκομεία. (Hirsch, *et al.*, 2015)

Εικόνα 5.2. Χάρτης των Ιατρικών Ομάδων (SAMU) μετά τα Τρομοκρατικά Χτυπήματα στο Παρίσι (Πηγή: Hirsch, 2015)

Παράλληλα, όσον αφορά την αστυνομία, αμέσως μετά το χτύπημα στο Stade de France οι ομάδες επέμβασης της αστυνομίας RAID και BRI-BAC (Ταξιαρχία Έρευνας και Επέμβασης – Αντιτρομοκρατική Ταξιαρχία) τέθηκαν σε επιφυλακή. Όταν οι τρομοκράτες εισέβαλαν στο Bataclan δόθηκε εντολή να αποσταλούν ομάδες της RAID και της BRI. Δεκαπέντε λεπτά μετά την επίθεση στο Bataclan εισήλθε στο χώρο ένας αστυνομικός καταφέρνοντας να σκοτώσει τον έναν από τους τρεις δράστες, ωστόσο δόθηκε εντολή να αποχωρήσει, ώστε να επιχειρήσουν οι αντιτρομοκρατικές ομάδες. Στις 22:35 εισέβαλαν οι δυνάμεις ασφαλείας μαζί με τρία άτομα από το ιατρικό προσωπικό βρίσκοντας τραυματίες, σορούς στο έδαφος και αρκετούς από τους ομήρους (Service Médical du RAID, 2016). Δύο ώρες αργότερα, μετά από διαπραγματεύσεις με τους τρομοκράτες που είχαν οδηγηθεί στον πρώτο όροφο του συναυλιακού χώρου οι αστυνομικές δυνάμεις αντιλήφθηκαν ότι οι τρομοκράτες ήταν έτοιμοι να ανατιναχτούν. Στις 12:18 πραγματοποιήθηκε η επέμβαση των αστυνομικών, οι οποίοι βρέθηκαν αντιμέτωποι σε διάδρομο με 20 όμηρους και από πίσω τους τους τρομοκράτες. Τότε οι δύο τρομοκράτες ξεκίνησαν να πυροβολούν κατά των αστυνομικών δυνάμεων και αμέσως μετά πυροδότησαν το γλέκο με τα εκρηκτικά χωρίς να τραυματιστούν οι όμηροι, δίνοντας τέλος στην επιχείρηση (Nossiter, 2015).

5.3 Διαχείριση μετά τη κρίση

Το βράδυ της 14^{ης} Νοεμβρίου η χώρα κηρύχθηκε με Προεδρικό Διάταγμα σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης και επεκτάθηκε το επίπεδο ασφαλείας Attack Alert για 3 μήνες. Με δεύτερο διάταγμα ο Πρωθυπουργός όρισε τις ζώνες που βρίσκοντας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης στις οποίες θα εφαρμόζονταν οι διατάξεις του ν. 55-385 της 3-4-1955. Ως αποτέλεσμα, ίσχυσε κατ' οίκον περιορισμός υπόπτων και απαγόρευση κοινωνικών συναθροίσεων. Μετά τη ψήφιση του νόμου

2015-1501 της 20-11-2015 αποφασίστηκε η επέκταση ισχύος της κατάστασης έκτακτης ανάγκης για άλλους τρεις μήνες, ενώ ήταν δυνατή η διενέργεια διοικητικών ερευνών, ακόμη και κατ' οίκον, χωρίς τη παρουσία δικαστικής αρχής. (Le Conseil d'Etat et La Juridiction Administrative, 2016, L'Assemblée nationale et le Sénat, 2015)

Το καθεστώς εκτάκτου ανάγκης ανανεώθηκε αρκετές φορές έως και τις 15 Ιουλίου 2017, παραμένοντας σε ισχύ επί 20 μήνες. Μέχρι τον Δεκέμβριο 2016 είχαν διεξαχθεί πάνω από 4000 έρευνες με 670 να οδηγούν σε συλλήψεις και μόλις 20 να οδηγούν σε ενδείξεις εμπλοκής με τη τρομοκρατία. (Guérin-Bargues, 2018)

Σύμφωνα με το Διάταγμα πραγματοποιήθηκε μια υπερσυγκέντρωση εξουσιών σε συγκεκριμένα όργανα του κράτους. Πιο αναλυτικά, παρότι η κυβέρνηση θα έπρεπε να ενημερώνει τις δύο βουλές όταν λαμβάνει μέτρα στο πλαίσιο της κατάστασης εκτάκτου ανάγκης η νομοθεσία του 1955 προέβλεπε τη δυνατότητα της κυβέρνησης να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον έλεγχο του τύπου και των δημοσιευμάτων. Με βάση τη νομοθεσία του 2015 επίσης χρειαζόταν απλά κάποιες υπόνοιες και όχι σαφείς ενδείξεις ότι ένα άτομο έχει εμπλακεί με τη τρομοκρατία για να προβούν σε κατ'οίκον έλεγχο. Ακόμη, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει το δικαίωμα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης να κατάσχει διαβατήρια και ταυτότητες, όπως και να θέτει υπό παρακολούθηση καταδικασθέντες. Επίσης, υπήρχε πλέον η δυνατότητα ελέγχου των ιστοσελίδων που στήριζαν το ISIS. Τέλος, οποιαδήποτε παραβίαση είτε του κατ'οίκον περιορισμού, είτε των ζωνών ασφαλείας επισύρει πρόστιμα 45.000 και 7.500 ευρώ αντίστοιχα όπως και ποινή φυλάκισης. (Severson, 2015)

Όσον αφορά την επικοινωνιακή πολιτική της Γαλλικής κυβέρνησης, μετά το τέλος της κρίσης, καθώς κύριος στόχος των τρομοκρατών ήταν η πρόκληση του δημόσιου φόβου, έπρεπε να διατηρήσει την αίσθηση του φόβου και του πανικού σε χαμηλά επίπεδα (Lereron, 2015).

Μετά το τρομοκρατικό χτύπημα στο Παρίσι η Γαλλική Κυβέρνηση προέβη σε μια σειρά από ανακοινώσεις και δηλώσεις, με στόχο της να καθησυχάσει το λαό της Γαλλίας και να εξυψώσει το ηθικό του. Πιο συγκεκριμένα, ο Γάλλος Πρόεδρος Francois Hollande χαρακτήρισε τις τρομοκρατικές επιθέσεις που ανέλαβε το ISIL ως πράξη πολέμου κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας και των αξιών της. Ακόμη, τόνισε ότι θα πρέπει να ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις, όπως και έπραξε η Γαλλία με τις αεροπορικές επιθέσεις από Γαλλικά μαχητικά κατά του Ισλαμικού Κράτους λίγες ημέρες αργότερα, και τη κήρυξη τριήμερου εθνικού πένθους στις 15,16 & 17 Νοεμβρίου 2015. Τέλος ανακοίνωσε την έκδοση δύο Προεδρικών Διαταγμάτων με τα οποία τέθηκαν οι ένοπλες δυνάμεις και η αστυνομία επί ποδός θέτοντας ολόκληρη την επικράτεια σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, και λαμβάνοντας επιπρόσθετα μέτρα για τη προστασία της ευρύτερης περιοχής των Παρισίων, Ile-de-France. (Permanent Mission of France to the United Nations in New York, 2015)

Τέλος, πολύ σημαντική θεωρείται και η απόφαση της Γαλλικής κυβέρνησης για την ενεργοποίηση σχεδίου αντιμετώπισης της ριζοσπαστικοποίησης στη χώρα, το οποίο δημοσιεύθηκε το Μάρτιο του 2015 με την υιοθέτηση 80 μέτρων, και ανανεώθηκε το Φεβρουάριο του 2018 με άλλα 60 μέτρα.

5.4 Τρωτά σημεία στη διαχείριση κρίσεων

Σε αυτό το σημείο κρίνεται απαραίτητο να γίνει μια συγκεντρωτική αποτύπωση των τρωτών σημείων όπως διαφάνηκαν μέσα από την ανάλυση της συνολικής διαχείρισης των τρομοκρατικών επιθέσεων και της στρατηγικής που ακολούθησαν οι τρομοκράτες. Στον πίνακα 9 αναφέρονται τα τρωτά σημεία και τα μέτρα αντιμετώπισης, όπως διαμορφώθηκαν από την ανάλυση.

Πίνακας 9. Συγκεντρωτικός Πίνακας Τρωτών Σημείων και Τρόπων Αντιμετώπισης

Τρωτά Σημεία	Τρόποι Αντιμετώπισης
Κόστος Παρακολούθησης Υπόπτων Ριζοσπαστικοποίησης	Διορισμός Ορθόδοξων Ιμάμηδων στις Φυλακές/Παρακολούθηση Συμπεριφοράς Φυλακισμένων/Δημιουργία Λίστας Ριζοσπαστικοποιημένων/Δημιουργία Λίστας Σαλαφιστικών Τζαμιών/Δημιουργία Σχεδίου Αντιμετώπισης Ριζοσπαστικοποίησης
Αποκρυπτογραφημένες Συνομιλίες	Λίστα Ριζοσπαστικοποιημένων/Δημιουργία Λίστας Σαλαφιστικών Τζαμιών/Έλεγχος Τραπεζικών Λογαριασμών Ριζοσπαστικοποιημένων/Δημιουργία Βάσης Δεδομένων/Κάμερες Παρακολούθησης
Πιθανή Καθυστέρηση Εκτίμησης Απειλής	Δημιουργία Βάσης Δεδομένων/Κάμερες Παρακολούθησης/ Λίστα Ριζοσπαστικοποιημένων/Δημιουργία Λίστας Σαλαφιστικών Τζαμιών
Ευκολία Εύρεσης Εκρηκτικών	Έλεγχος Τραπεζικών Λογαριασμών Ριζοσπαστικοποιημένων
Ευρωπαϊκή Υψηκότητα Τρομοκρατών	Δέσμευση Διαβατηρίων Ριζοσπαστικοποιημένων

Αδυναμία Προστασίας Δημόσιων Χώρων	Δημιουργία Κέντρου Διαχείρισης Κρίσεων και Μονάδων Εκτάκτων Αναγκών/Δημιουργία Σχεδίου Διαχείρισης Κρίσεων/Χωρισμός Πόλεων σε Ζώνες Επέμβασης/Δημιουργία Σχεδίου Αντιμετώπισης Ριζοσπαστικοποίησης/Απλοποίηση Διαδικασιών Αντιμετώπισης Τραυματιών/Κινητοποίηση Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας
Τρομοκράτες Πρόθυμοι να Αυτοκτονήσουν	Κινητοποίηση Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας/ Δημιουργία Σχεδίου Αντιμετώπισης Ριζοσπαστικοποίησης
Αδυναμία Ελέγχου Δημόσιας Αίσθησης Ασφάλειας	Κυβερνητικό Σχέδιο Επικοινωνιακής Πολιτικής

Εν κατακλείδι, κομβικής σημασίας αδυναμία θεωρείται το κόστος και η αδυναμία παρακολούθησης του συνόλου των ριζοσπαστικοποιημένων καθώς και η προστασία όλων των δημόσιων χώρων στη Γαλλία. Επίσης, η χρήση του Dark Web και του κοινωνικού δικτύου Telegram προσφέρουν τη δυνατότητα αποκρυπτογραφημένων συνομιλιών. Η ευκολία εύρεσης εκρηκτικών κάτι που διευκολύνεται και από την ευρωπαϊκή υπηκοότητα των τρομοκρατών, όπως αποδείχθηκε από την προετοιμασία της επίθεσης της 13^{ης} Νοεμβρίου, αποτελεί επίσης σημαντικό πρόβλημα για τις γαλλικές αρχές. Ακόμη, λόγω του αυξημένου αριθμού μαχητών του ISIS, δυσχεραίνεται η έγκαιρη εκτίμηση απειλής, αλλά και αντίδρασης των αρχών σε περίπτωση πρόληψης ή αντιμετώπισης τρομοκρατικής ενέργειας. Ενώ, και η πρόθεση των τρομοκρατών να αυτοκτονήσουν, αυξάνει το κόστος σε ανθρώπινες ζωές, σε υποδομές και σε μέτρα ασφαλείας που θα πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπισή τρομοκρατικών επιθέσεων. Τέλος, η πολιτική αστάθεια και η κοινωνική αναστάτωση δημιουργούν ακόμα ένα εμπόδιο για τη κυβέρνηση. Ως αποτέλεσμα, οι βασικές αξίες που απειλούνται είναι οι ανθρώπινες ζωές, οι υποδομές και το κοινωνικό κράτος δικαίου, με έμμεση επιρροή του δημόσιου χρέους της Γαλλίας.

6 Συμπεράσματα

Στόχος της διπλωματικής ήταν η κατανόηση της θεωρίας διαχείρισης κρίσεων και εκτίμησης απειλών, καθώς και η διερεύνηση του τρόπου εκτίμησης και διαχείρισης κρίσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ιδίως σε περιπτώσεις που θεωρούνται ως Black Swans, δηλαδή ιδιαίτερα δύσκολες στη πρόβλεψη, όπως είναι τα τρομοκρατικά χτυπήματα. Επίσης, στόχος της διπλωματικής ήταν και η κατανόηση του τρόπου οργάνωσης και δράσης της σύγχρονης τρομοκρατίας.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων χωρίστηκε η διπλωματική εργασία σε πέντε μέρη, τα οποία ακολούθησαν την επαγωγική μέθοδο, δηλαδή από τη γενική θεωρία το αντικείμενο της εργασίας εξειδικεύθηκε στη τρομοκρατία με αντικείμενο μελέτης τη τρομοκρατική επίθεση της 13^{ης} Νοεμβρίου 2015 στο Παρίσι.

Στο πρώτο μέρος και εισαγωγικό πραγματοποιείται μια ιστορική αναδρομή της ισλαμιστικής τρομοκρατίας κατά τα τέλη του 20^{ου} και τις πρώτες δεκαετίες του 21^{ου} αιώνα. Επίσης, τίθενται τα βασικά ερωτήματα καθώς και οι τυχόν περιορισμοί που θα αντιμετωπιστούν στη συνέχεια της διπλωματικής.

Το δεύτερο μέρος είναι αφιερωμένο στον ορισμό των όρων της κρίσης και της διακινδύνευσης, καθώς και στις θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί. Από αυτό το σημείο της διπλωματικής λαμβάνονται ως σημαντικότερα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν μία κρίση, δηλαδή η έλλειψη χρόνου, η αίσθηση απειλής και η αυξημένη ψυχολογική πίεση. Ακόμη, σημαντική θεωρείται και η κατανόηση της έννοιας της εκτίμησης διακινδύνευσης, καθώς τα τρία επίπεδα ανάλυσης (αναγνώριση, ανάλυση, αποτίμηση) χρησιμοποιούνται για τη τελική διαβάθμιση των διακινδυνεύσεων για τη δημόσια ασφάλεια στη Γαλλία στη περίπτωση του τρομοκρατικού χτυπήματος. Επίσης, στο ίδιο μέρος αναλύονται και οι στρατηγικές της τρομοκρατίας, καθώς και ο τρόπος που υιοθετούνται από το Ισλαμικό Κράτος. Εκείνες που αφορούν άμεσα τη Γαλλία είναι οι στρατηγικές της Πρόκλησης και της Φθοράς, οι οποίες οδηγούν και στη στρατολόγηση ευρωπαίων μαχητών του ISIS, καθώς και στη πραγματοποίηση των επιθέσεων στο γαλλικό έδαφος.

Στο τρίτο μέρος της διπλωματικής γίνεται εκτενής αναφορά στα γεγονότα της 13ης Νοεμβρίου, στο προφίλ, την οργάνωση και την επικοινωνία των τρομοκρατών. Σημαντικότερα στοιχεία θεωρούνται η κάθετη και υπερσυγκεντρωτική οργάνωση του δικτύου της επίθεσης με άμεση επικοινωνία με το ISIS, καθώς επίσης και η χρήση του Dark Web για την επικοινωνία μεταξύ των δραστών.

Το τέταρτο μέρος αφιερώνεται στη διαβάθμιση των σημαντικότερων κινδύνων για τη Γαλλία πριν την επίθεση του Νοεμβρίου. Με βάση την ανάλυση και τα δεδομένα του 2014 – 2015, ως πιο κρίσιμης σημασίας κίνδυνοι θεωρούνται τρομοκρατικό χτύπημα από μοναχικούς λύκους, η αύξηση της ριζοσπαστικοποίησης και το χτύπημα κατά της Γαλλίας με εκρηκτικά (TATP). Επίσης, ιδιαίτερης σημασίας αναδεικνύεται ένα νέο τρομοκρατικό χτύπημα στο Παρίσι, η αύξηση της ριζοσπαστικοποίησης στη Γαλλία και η επίθεση σε δημόσιο χώρο. Ως λιγότερο πιθανοί κίνδυνοι αποδεικνύονται η χρήση Όπλων Μαζικής Καταστροφής, η αύξηση πολιτικής αστάθειας και του δημόσιου φόβου ως αποτέλεσμα τρομοκρατικής επίθεσης και το χτύπημα κατά κρατικού λειτουργού.

Στο πέμπτο και τελευταίο μέρος από την ανάλυση της διαχείρισης κρίσης της Γαλλικής Δημοκρατίας εξάγεται ότι τα μέτρα που είχε ήδη λάβει η Γαλλία για την αντιμετώπιση τρομοκρατικών επιθέσεων αποτελούν τα πλέον αυστηρά ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε.. Ακόμη, η Γαλλία ήταν προετοιμασμένη με το διαχωρισμό της πόλης σε ζώνες και τη δημιουργία κέντρων διαχείρισης και ομάδων επέμβασης. Παρόλ'αυτά, ως αρνητικά κρίνονται η καθυστέρηση δύο ωρών επέμβασης της RAID εντός του Bataclan, αλλά και η αδυναμία εκτίμησης απειλής, καθώς και παρακολούθησης όλων των ριζοσπαστικοποιημένων Γάλλων/ευρωπαίων πολιτών, δημιουργώντας ένα κενό ασφαλείας που οδήγησε στις επιθέσεις της 13^{ης} Νοεμβρίου, αλλά και λίγους μήνες μετά τον Ιανουάριο του 2016 στις τρομοκρατικές επιθέσεις στο αεροδρόμιο και στο μετρό των Βρυξελλών με ενορχηστρωτή και πάλι το Salah Abdeslam. Εκτός από το μέγεθος της ριζοσπαστικοποίησης, η εξωτερική πολιτική της Γαλλίας, η ύπαρξη σαλαφιστικών τζαμιών στη Γαλλία, καθώς και η φτωχοποίηση και απομόνωση συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, οδηγούν τελικά σε αύξηση του τρομοκρατικού φαινομένου (Lequesne C., 2016). Τα σημαντικότερα στοιχεία αξίας που απειλούνται άμεσα από τις επιθέσεις τρομοκρατών είναι οι ανθρώπινες ζωές και οι υποδομές. Ωστόσο, έμμεσα πλήττονται το δημόσιο χρέος της Γαλλίας, λόγω της αύξησης των δημοσίων δαπανών για τη κάλυψη των αυξημένων μέτρων ασφαλείας, καθώς και το κοινωνικό κράτος δικαίου, δηλαδή τα ατομικά δικαιώματα του πληθυσμού στη Γαλλία, με στόχο την εξασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας.

Κατάλογος πηγών

- Ελληνικό Πρότυπο. ΕΛΟΤ ISO 31000, (2014). *Διαχείριση της Διακινδύνευσης – Αρχές και Κατευθυντήριες Οδηγίες*. Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
- Πέτερ Π. Νόιμαν. (2016). *Οι Νέοι Τζιχαντιστές*. Διάμετρος. σελ. 88 – 94
- Φιλολιά Α. Η. Παπαγεωργίου, Σ. Στεφανάτος. (2005). *Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Κρίσεων & Ανθρώπινος Παράγοντας*. Οικονομική Βιβλιοθήκη. σελ. 46 – 60
- Andrew H. Kydd and Barbara F. Walter. (2006). *The Strategies of Terrorism*. International Security. Volume 31. Issue 1. Summer 2006. pp. 49 – 80. Available at: <https://doi.org/10.1162/isec.2006.31.1.49>
- Assemblée Nationale. (2015). *Rapport Fait au Nom de la Commission d'Enquete, relative aux moyens mis en oeuvre par l'État pour lutter contre le terrorisme depuis le 7 janvier 2015*. pp. 189
- Atran S., Hamid N. (2015). *Paris: The War ISIS Wants*. The New York Review of Books. Πρόσβαση στις 3 Αυγούστου 2018, Available at: <https://www.nybooks.com/daily/2015/11/16/paris-attacks-isis-strategy-chaos/>
- Augustine N. (2000). *Managing the Crisis You Tried to Prevent*. Harvard Business Review on Crisis Management. pp 1 – 2
- Bacchi U. (2016). *Paris attacks: Chakib Akrouh was Saint-Denis mystery suicide bomber who died alongside Abdelhamid Abaaoud*. International Business Times. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.ibtimes.co.uk/paris-attacks-chakib-akrouh-was-saint-denis-mystery-suicide-bomber-who-died-alongside-abdelhamid-1538129> Πρόσβαση: 4 /8/2018
- Bakker E., Paulussen C., Entenmann E. (2013). *Dealing with European Foreign Fighters in Syria: Governance Challenges & Legal Implications*. ICCT. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://icct.nl/publication/dealing-with-european-foreign-fighters-in-syria-governance-challenges-and-legal-implications/> Πρόσβαση: 20/8/2018
- Barton L. (1993). *Crisis in organizations: Managing and Communicating in the Heat of Chaos*. Cincinnati. Ohio. South – _Western. pp. 2
- Baylis J., Wirtz et al. (2015). *Strategy in the Contemporary World*. Second Edition. Oxford University Press. pp. 164 – 165
- Bayrakli E., Hafez F. (2015). *European Islamophobia Report*. SETA

- BBC, (2015). *Who was third Bataclan attacker Foued Mohamed-Aggad?*. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.bbc.com/news/world-europe-35055304> Πρόσβαση: 4/8/2018
- BFMTV, (2015). *Une soixantaine de mosquée salafistes en France, en hausse*, Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.bfmtv.com/societe/une-soixantaine-de-mosquee-salafistes-en-france-en-hausse-864217.html> Πρόσβαση: 4/8/2018
- Bolton D. *Paris attack victims: All 129 people killed in terrorist attacks identified by French government*. Independent. Wednesday 18 November 2015. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/paris-attack-victims-list-french-government-identifies-all-129-people-killed-in-paris-terrorist-a6739116.html> Πρόσβαση: 30/7/2018
- Booth S. A. (2015). *Crisis Management Strategy*. Routledge Revivals. pp. 85 – 112
- Borum, R. , Fein, R. , Vossekuil, B. and Berglund, J. (1999). *Threat assessment: defining an approach for evaluating risk of targeted violence*. Behav. Sci. Law. 17. pp. 323-337
- Brecher M. (1993). *Crises in World Politics: Theory and Reality*. Pergamon Press. pp. 25 – 29
- Brouard S., Vasilopoulos P., Foucault M. (2018). *How terrorism affects political attitudes: France in the aftermath of the 2015–2016 attacks*. West European Politics
- Campelo N., Oppetit A., Neau F., Cohen D., Bronsard G. (2018). *Who are the European youths willing to engage in radicalisation? A multidisciplinary review of their psychological and social profiles*. Eur Psychiatry. pp. 1-14
- Chassany A. (2016). *Middle-class Muslims feel at home in France*, Financial Times. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.ft.com/content/2ce716d6-7e48-11e6-bc52-0c7211ef3198> Πρόσβαση: 20/8/2018
- Comite Interministeriel de Precention de la Delinquance. (2015). *Prevention de la Radicalisation*, Cahier Pratique Documents. Le Courrier. Available at: <https://www.interieur.gouv.fr/SG-CIPDR/CIPDR/Actualites/Prevention-de-la-radicalisation-un-outil-pour-les-maires-a-telecharger> Πρόσβαση: 20/8/2018
- Comite Interministeriel de Prevention de la Radicalisation. (2016). *Guide interministériel de prévention de la radicalisation*. Republique Francaise. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.interieur.gouv.fr/SG-CIPDR/CIPDR/Actualites/Guide-interministeriel-de-prevention-de-la-radicalisation> Πρόσβαση: 20/8/2018
- Comite Interministeriel de Prevention de la Radicalisation. (2018). *Plan National de Prevention de la Radicalisation*. Republique Francaise. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://www.prefectures-regions.gouv.fr/ile-de-france/Actualites/Le-gouvernement-presente-son-plan-national-de-prevention-de-la-radicalisation> Πρόσβαση: 21/8/2018
- Coombs W. T. (1999). *Ongoing Crisis Communication: Planning, Managing and Responding*, Thousand Oaks: SAGE Publications
- Cox, Jr, L. A. (2008), *Some Limitations of “Risk = Threat × Vulnerability × Consequence” for Risk Analysis of Terrorist Attacks*. Risk Analysis. 28. pp.1749-1761

- Cragin R. K. (2017). *The November 2015 Paris Attacks: The Impact of Foreign Fighter Returnees*. Orbis. Volume 61. Issue 2. pp. 212-226
- Crenshaw M. (1981). *The Causes of Terrorism*. Comparative Politics. Vol. 13, No. 4, July 1981. pp. 386 – 387
- Djaffar, A. (2017). *You're gonna need a bigger boat*. Le Monde. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://aboudjaffar.blog.lemonde.fr/?s=aqmi> Πρόσβαση: 5/9/2018
- EUROPOL, (2015). *European Union Terrorism Situation and Trend Report 2015*. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015> Πρόσβαση: 4/8/2018
- Farmer B. (2016). *Who is Salah Abdeslam and who were the Paris terrorists? Everything we know about the Isil attackers*. The Telegraph. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11996120/Paris-attack-what-we-know-about-the-suspects.html> Πρόσβαση: 4/8/2018
- Fogarty R. (2016). *French journalist goes undercover with Islamic State terror cell*. ABC News. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://www.abc.net.au/news/2016-07-11/undercover-with-an-islamic-state-terror-cell/7583246> Πρόσβαση: 3/9/2018
- Foster H. D. (1980). *Disaster Planning: Preservation of Life and Property*. New York. Springer – _Verlag. pp. 217
- France Diplomatie, (2018). *Terrorisme*. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/defence-security/terrorism/> Πρόσβαση: 29/8/2018
- Grassa R., Hassan K. M. (2015). *Islamic Finance In France: Current State, Challenges And Opportunities*. International Journal of Islamic Economics and Finance Studies Vol 1, No 1
- Guérin-Bargues C. (2018). *The French Case or the Hidden Dangers of a Long-Term State of Emergency*. In: Auriel P., Beaud O., Wellman C. (eds) *The Rule of Crisis. Ius Gentium: Comparative Perspectives on Law and Justice*. vol 64. Springer. Cham
- Gundel, S., (2005). *Towards a New Typology of Crises*, Journal of Contingencies and Crisis Management. 13. pp. 106-115
- Gutfraind A., Genkin M., (2017). *A graph database framework for covert network analysis: An application to the Islamic State network in Europe*. Social Networks. 51. pp 178 – 188
- Heath R. L., (1998). *Διαχείριση Κρίσεων*. Μ. Γκιούρδας. σελ. 21 – 22
- Hegghammer T., Nesser P. (2015a). *Assessing the Islamic State's Commitment to Attacking the West. Perspectives on Terrorism*. Vol. 9. No. 4. Special Issue on the Islamic State. pp. 14 – 30
- Hegghammer T., Nesser P. (2015b). *Jihadi attacks and alleged attack plots in the West. January 2011 - June 2015. Appendix to Thomas Hegghammer and Petter Nesser. "Assessing Islamic State's Commitment to Attacking the West". Perspectives on Terrorism*

- Hellmuth D. (2015). *Countering Jihadi Terrorists and Radicals the French Way*. Studies in Conflict & Terrorism
- Hirsch M, Carli P., Nizard R., Riou B., Baroudjian B., Baubet T., Chhor V., Chollet-Xemard C., Dantchev N., Fleury N., Fontaine JP., Yordanov Y., Raphael M., Burtz CP., Lafont A. (2015). *The medical response to multisite terrorist attacks in Paris*. Lancet. 386(10012) pp. 2535-8
- Hoffman B. (1993). *Holly Terror: The Implications of Terrorism Motivated By a Religious Imperative*. RAND. pp 1 – 14
- Howard R. D. and Sawyer R. L. (2004). *Terrorism and Counterterrorism: Understanding the new security environment, readings and interpretations*. McGraw-Hill. New York. pp 4 – 23
- Ivanov I. (2016). Lone Wolves in Action: Three Cases. in *Политические Институты И Процессы*, N. 4 2016. Kemerovo State University. Διαθέσιμο στη δ/νση: http://history.kemsu.ru/images/document/nauka/nauchnye-pyblkachii/2016_4.pdf
Πρόσβαση: 18/8/2018
- Kaufman A., (2017). *Muslims in France: A Multilevel Analysis*. 15th Claremont-UC Undergraduate Conference on the European Union April 6 and 7. 2017. Scripps College. Claremont California. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://eucenter.scrippscollege.edu/wpcontent/uploads/files//2017/03/Arthur-Kaufman.pdf>
Πρόσβαση: 16/8/2018
- Kouri G. D., Tziaferi S. G. (2016). *Case study: Paris Terrorist attack November 2015. paradigm of crisis management and the role of media*. International Journal Of Occupational Health and Public Health Nursing. vol.3. no.2. pp. 31-43
- L'Assemblée nationale et le Sénat. (2015). *LOI n° 2015-1501 du 20 novembre 2015 prorogeant l'application de la loi n° 55-385 du 3 avril 1955 relative à l'état d'urgence et renforçant l'efficacité de ses dispositions* (1). texte n° 1 JORF n°0270 du 21 novembre 2015 page 21665, Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000031500831&fastPos=1&fastReqId=1076961330&categorieLien=id&oldAction=rechTexte> Πρόσβαση: 6/9/2018
- Lalonde C., Roux-Dufort C. (2012). *Challenges in Teaching Crisis Management: Connecting Theories, Skills, and Reflexivity*. Journal of Management Education. Vol 37. Issue 1. pp. 21 – 50
- Laqueur W. (1999). *The New Terrorism: Fanaticism and the arms of mass destruction*. Columbia University Press. New York. pp. 46
- Laqueur W. (2001). *A History of Terrorism*. Transaction Publishers. New York. pp. 8
- Le Conseil d'Etat et La Juridiction Administrative. (2016). *Avis Sur Un Projet de Loi prorogeant l'application de la loi n° 55-385 du 3 avril 1955 relative à l'état d'urgence*. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://www.conseil-etat.fr/Decisions-Avis-Publications/Avis/Selection-des-avis-faisant-l-objet-d-une-communication-particuliere/Loi-prorogeant-l-application-de-la-loi-n-55-385-du-3-avril-1955-relative-a-l-etat-d-urgence> Πρόσβαση: 6/9/2018

- Le Monde. (2015). *Vigipirate reste en « alerte attentat » , plus de 10 000 militaires déployés.* Διαθέσιμο στη δ/νση: https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2015/01/07/le-plan-vigipirate-porte-au-niveau-alerte-attentat-en-ile-de-france_4550823_4355770.html Πρόσβαση: 20/8/2018
- Le Point. (2015). *Pourquoi le Bataclan est-il régulièrement visé? 14/11/2015,* Διαθέσιμο στη δ/νση: http://www.lepoint.fr/societe/le-bataclan-une-cible-regulierement-visee-14-11-2015-1981544_23.php Πρόσβαση: 29/7/2018
- Leperon A. (2015). *Les nouveaux enjeux de la communication de crise du gouvernement face au terrorisme.* Magazine de la Communication de Crise et Sensible. N.23 Decembre. pp. 44
- Lequesne C. (2016). *French foreign and security challenges after the Paris terrorist attacks.* Contemporary Security Policy
- Lister C. (2015). *Returning Foreign Fighters: Criminalization or Reintegration?.* Foreign Policy. Brookings Doha Center
- Mathias G. (2015). *La Guerre Francaise contre le Terrorisme Islamiste.* Bernard Giovanangeli Editeur. pp. 124 – 136
- McCarthy N. (2014). *Where Syria 's Foreign Fighters Come From.* Statista. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.statista.com/chart/2658/where-syrias-foreign-fighters-come-from/> Πρόσβαση: 7/8/2018
- Meloy J. R., Hoffmann J. (2014). *International Handbook of Threat Assessment.* Oxford University Press. pp. 4 – 5
- Meyer, C. O., (2009). *International Terrorism as a force of homogenization? A constructivist approach to understanding cross-national threat perceptions and responses.* Cambridge Review of International Affairs. 22: 4. pp 647 – 666
- National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START), University of Maryland. (2018). *The Global Terrorism Database (GTD) [Data file],* Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.start.umd.edu/gtd> Πρόσβαση: 7/2018
- Nesser P. (2015). *Islamist Terrorism in Europe: A History.* Hurst&Company. London. pp. 3, 24, 25
- Nesser, P., Stenersen, A., Oftedal, E. (2016). *Jihadi Terrorism in Europe: The IS-Effect, Perspectives on Terrorism.* North America. 10. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/553> Πρόσβαση: 3/8/2018
- Nossiter A. (2015). *Response to Paris Attacks Points to Weaknesses in French Police Structure.* New York Times. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.nytimes.com/2016/01/01/world/europe/response-to-paris-attacks-points-to-weaknesses-in-french-police-structure.html> Πρόσβαση: 22/8/2018
- Novenario C. M. I. (2016). *Differentiating al-Qaeda and the Islamic State through Strategies Publicized in Jihadist Magazines.* Studies in Conflict & Terrorism

- Pelletier, P., & Drozda-Senkowska, E. (2016). *The Charlie Hebdo Terror Attack in Paris: Follow-up of French Citizens' Terrorist Threat Perception and Its Aftermath [L'attaque Terroriste de Charlie Hebdo à Paris : Evolution temporelle de la Perception de la Menace Terroriste et de ses Conséquences auprès des Citoyens Français]*. *International Review of Social Psychology*. 29(1). pp. 85–98.
- Permanent Mission of France to the United Nations in New York. (2015). *14 November 2015 - Paris Attacks : Communiqués issued by Presidency of the Republic*, Republique Francaise, Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://onu.delegfrance.org/Paris-Attacks-Communiqués-issued-by-Presidency-of-the-Republic> Πρόσβαση: 1/9/2018
- Philippe JM, Brahic O., Carli P., Tourtier JP., Riou B., Vallet B. (2016). *French Ministry of Health's response to Paris attacks of 13 November 2015*. *Crit Care*. 20. pp. 85
- Poal P. (1990). *Introduction to the Theory and Practice of Crisis Intervention*. *Quaderns de Psicologia*. 1990. 10. pp. 121 – 140
- Ponsaers P, Devroe E. (2017). The Brussels Bombings - Striking a Balance Between Law Enforcement and Risk Management. In: Kellner AM (Ed.), *Democracy and Terrorism - Experiences in Coping with Terror Attacks - Case Studies from Belgium, France, Israel and Norway*. Friedrich Ebert Stiftung. *International Policy. Analysis*. pp. 5-14
- Prucha, N. (2016). *IS and the Jihadist Information Highway – Projecting Influence and Religious Identity via Telegram*. *Perspectives on Terrorism*. North America. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/556> Πρόσβαση: 2/9/2018
- Rapoport, D. C. (2002). *The four waves of rebel terror and September 11*. *Anthropoetics*. 8(1)
- Reed, A., Pohl, J., Jegerings M. (2017). “The Four Dimensions of the Foreign Fighter Threat: Making Sense of an Evolving Phenomenon”. *The International Centre for Counter-Terrorism – The Hague* 8, no. 1
- Reitz J. G., Simon P. & Laxer E. (2017). *Muslims' social inclusion and exclusion in France, Québec, and Canada: does national context matter?*. *Journal of Ethnic and Migration Studies*
- Renard T. (2016). *Fear Not: A critical Perspective on the Terrorist Threat in Europe*. *Security Policy Brief*. Royal Institute for International Relations. No 77
- Richard S. L., Folkman S. (1984). *Stress, Appraisal, and Coping*. Springer
- Risk Consulting. (2016). *Growing Terrorism Challenge for Sports Events*. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://www.g4sriskconsulting.com/en/sharing-insights/whitepapers/2016/03/17/growing-terrorism-challenge-for-sports-events> Πρόσβαση: 14/8/2018
- Rosenthal U., Kouzmin A. (1997). *Crises and Crisis Management: Toward Comprehensive Government Decision Making*. *Journal of Public Administration Research and Theory*. pp. 227 – 282

- Rosenthal, U., Kouzmin, A. (1993), *Globalizing an Agenda for Contingencies and Crisis Management: An Editorial Statement*. Journal of Contingencies and Crisis Management. 1. pp. 1-12
- RT France. (2015). *Qui est Abdelhamid Abaaoud, le prétendu cerveau des attentats de Paris?*. Πρόσβαση στις 4 Αυγούστου 2018, Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://francais.rt.com/france/10686-qui-est-abdelhamid-abaaoud> Πρόσβαση: 25/9/2018
- Schelling T.C. (1966). *Arms and Influence* New Haven, CT: Yale University Press. pp.1-34
- Schultz R. (1980). Conceptualizing political terrorism—a typology. In *International terrorism: Current research and future directions*. edited by A. D. Buckley and D. D. Olson, 9-15. Wayne, NJ: Avery.
- Secretary General for Defence and National Security. (2016). *Vigipirate: Tackling Terrorism Together*. Republique Francaise. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.gouvernement.fr/sites/default/files/locale/piece-jointe/2017/08/vigipirate-anglais-v2017.pdf> Πρόσβαση: 14/7/2018
- Service Médical du RAID. (2016). *Retour d'expérience des attentats du 13 novembre 2015. Prise en charge secouriste et interactions avec les équipes médicales*. Ann. Fr. Med. Urgence 6. pp. 9–12
- Service-Public.fr. (2016). *Vigipirate : 3 niveaux d'alerte face à la menace terroriste*. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.service-public.fr/particuliers/actualites/A11183> Πρόσβαση: 14/7/2018
- Severson D. (2015). *France's Extended State of Emergency: What New Powers Did the Government Get?*. Lawfare. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.lawfareblog.com/frances-extended-state-emergency-what-new-powers-did-government-get> Πρόσβαση: 22/8/2018
- Smith D. (2015). *Paris attacks reveal exclusion of French Muslims*. Economy Watch. Διαθέσιμο στη δ/νση: <http://www.economywatch.com/features/Paris-attacks-reveal-exclusion-of-French-Muslims.01-21-15.html> Πρόσβαση: 16/8/2018
- Spagna N. (2015). *Understanding the Command and Control (C2) through the Social Network Analysis: the case studies of Paris-Brussels terrorist attacks in Security Terrorism Society*. Issue 1/2018. 7, pp. 7 – 58
- Stocker K. (1997). A strategic approach to crisis management. In Clarke L. Caywood (Ed.), *The Handbook of Strategic Public Relations & Integrated Communications*. New York: McGraw-Hill. pp. 189 – 203
- The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center. (2015). *Abdelhamid Abaaoud, ISIS Terrorist of Belgian Origin Who Orchestrated the Terrorist Attack in Paris*. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.terrorism-info.org.il/en/20913/> Πρόσβαση: 4/8/2018
- Weggemans D., Bakker E., Grol P. (2014). *Who Are They and Why Do They Go? The Radicalisation and Preparatory Processes of Dutch Jihadist Foreign Fighters*. Perspectives on Terrorism. Vol. 8, No. 4 (August 2014). Terrorism Research Institute. pp. 100 – 110,

- Weimann G. (2016). *Going Dark: Terrorism on the Dark Web*, *Studies in Conflict & Terrorism*. 39:3. pp. 195-206
- Weimeng Y. (2015). *The 2015 Paris Terrorist Attacks: An Assessment, RSIS Commentary*. Nanyang Technological University. Διαθέσιμο στη δ/νση: <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/rsis/co15250-the-2015-paris-terrorist-attacks-an-assessment/> Πρόσβαση: 20/8/2018
- Willis H., Morral A. R., Kelly T. K., Medby J. J. (2005). *Estimating Terrorism Risk*. RAND. pp. 8 – 10
- Woo G. (2015). *Understanding the Principles of Terrorism Risk Modeling From the Charlie Hebdo Attack in Paris*. RMS. Διαθέσιμο στη δ/νση: http://forms2.rms.com/rs/729-DJX-565/images/TerrorismModelingPrinciples_Charlie_Hebdo_Gordon_Woo_RMS.pdf Πρόσβαση: 16/8/2018

Παράρτημα

Παρέχονται οι εξής Πίνακες.

1. Πιθανότητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης
2. Μεταφρασμένος Πίνακας - Πιθανότητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης
3. Βαρύτητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης
4. Μεταφρασμένος Πίνακας - Βαρύτητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης
5. Διαβάθμιση Διακινδύνευσης Τρομοκρατικής Επίθεσης
6. Μεταφρασμένος Πίνακας - Διαβάθμιση Διακινδύνευσης Τρομοκρατικής Επίθεσης

Πίνακας 10. Πιθανότητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189)

VRAISEMBLANCE	INFO DISPONIBLE	NATURE DE L'INFO
Très improbable (Score 2)	On ne s'attend pas à ce que la menace soit exécutée, bien que cela ne soit pas tout-à-fait impossible. L'événement peut avoir lieu dans des circonstances exceptionnelles. La personne concernée n'est pas connue pour des prises de position politique/religieuse. La personne concernée n'a jamais fait l'objet de menaces.	Il n'y a pas d'indication concrète que l'exécution de la menace va avoir lieu. Il n'y a pas d'individus et/ou des groupes connus qui ont l'intention d'exécuter la menace
Improbable (Score 3)	L'exécution de la menace peut avoir lieu dans certaines circonstances. Cette exécution est inhabituelle dans notre pays mais peut déjà s'être produite ailleurs	Il y a des personnes ou des groupes connus qui pourraient éventuellement avoir l'intention d'exécuter la menace. Il n'y a pas d'information disponible qu'ils ont la capacité et/ou l'intention de mettre en exécution la menace
Possible (Score 4)	L'exécution de la menace pourrait avoir lieu. Il y a quelques renseignements disponibles qui vont dans le sens d'une possible exécution de la menace.	Il y a des personnes ou des groupes connus qui auraient l'intention d'exécuter la menace. Il y a des indications générales vagues disponibles qui montrent qu'ils ont éventuellement la capacité d'exécuter la menace.
Vraisemblable (Score 5)	L'exécution de la menace aura lieu dans la plupart des cas.	Il y a des personnes ou des groupes connus qui ont l'intention d'exécuter la menace. Il y a des indications concrètes concernant leur capacité ou leur projet (reconnaissance, acquisition de moyens....). Il y a déjà eu des actions contre le VIP/événement. Des menaces ont été proférées.
Certain (Score 6)	L'exécution de la menace aura lieu (elle est concrète et imminente)	Il y a des personnes ou des groupes qui ont l'intention et la capacité d'exécuter la menace. Des menaces ont été exprimées. Les personnes/groupes ont connaissance du programme du VIP/événement Il y a des indications concrètes disponibles concernant un objectif précis, un lieu, une période, un modus operandi... Il y a un début d'exécution. Il y a déjà eu des actions/tentatives contre le VIP/événement

Πίνακας 11. Μεταφρασμένος Πίνακας – Πιθανότητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189)

Πιθανότητα Εκδήλωσης	Διαθέσιμα Στοιχεία	Φύση Πληροφοριών
Πολύ Απίθανο (2)	Δεν αναμένεται να υλοποιηθεί η απειλή αν και δεν είναι απίθανο. Μπορεί να λάβει χώρα η απειλή υπό εξαιρετικές συνθήκες. Το ενδιαφερόμενο άτομο δεν είναι γνωστό για τις πολιτικές/θρησκευτικές απόψεις του. Το ενδιαφερόμενο άτομο δεν έχει στόχο την υλοποίηση της απειλής.	Δεν υπάρχει καμία βάσιμη ένδειξη ότι θα υλοποιηθεί η απειλή. Δεν υπάρχει κανένα άτομο και/ή ομάδες γνωστές που να έχουν την πρόθεση να πραγματοποιήσουν την απειλή.
Απίθανο (3)	Η υλοποίηση της απειλής μπορεί να λάβει χώρα υπό συγκεκριμένες συνθήκες. Η υλοποίηση της είναι ασυνήθιστη στη χώρα, ωστόσο μπορεί ήδη αντίστοιχες απειλές να πραγματοποιούνται σε άλλες χώρες.	Υπάρχουν άτομα ή ομάδες ατόμων γνωστές που θα μπορούσαν εν τέλει να έχουν την πρόθεση να πραγματοποιήσουν την απειλή. Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφόρηση ότι διαθέτουν την ικανότητα και/ή την πρόθεση να πραγματοποιήσουν την απειλή.
Πιθανό (4)	Η υλοποίηση της απειλής θα μπορούσε να λάβει χώρα. Υπάρχουν ορισμένες διαθέσιμες πληροφορίες που εντάσσονται στο πλαίσιο μίας πιθανής υλοποίησης της απειλής.	Υπάρχουν άτομα ή ομάδες ατόμων γνωστά που θα μπορούσαν να έχουν την πρόθεση να πραγματοποιήσουν την απειλή. Είναι διαθέσιμες γενικές και θολές ενδείξεις, οι οποίες δείχνουν ότι έχουν τελικά την ικανότητα να υλοποιήσουν την απειλή.
Ορατό (5)	Η υλοποίηση της απειλής λαμβάνει χώρα τις περισσότερες των περιπτώσεων.	Υπάρχουν άτομα ή ομάδες ατόμων γνωστές που έχουν την πρόθεση να υλοποιήσουν την απειλή. Υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις σχετικά με την ικανότητά τους ή το σχέδιό τους (αναγνώριση, κατάσχεση των μέσων τους...). Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί επιθέσεις/δράσεις κατά του VIP/εκδήλωσης. Η

		απειλή έχει εξαγγελθεί ήδη.
Σίγουρο (6)	Η υλοποίηση της απειλής θα λάβει χώρα (είναι βάσιμη και άμεση)	Υπάρχουν άτομα ή ομάδες ατόμων που έχουν την πρόθεση και την ικανότητα να πραγματοποιήσουν την απειλή. Οι απειλές έχουν εξαγγελθεί. Τα άτομα/ομάδες γνωρίζουν το πρόγραμμα του VIP/εκδήλωσης. Είναι διαθέσιμες βάσιμες ενδείξεις σχετικά με τον ακριβή στόχο, μέρος, χρονική περίοδο, και τον τρόπο πραγματοποίησης... Η απειλή ήδη υλοποιείται. Υπάρχουν ήδη δράσεις εναντίον του VIP/Εκδήλωσης.

Πίνακας 12. Βαρύτητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189)

Gravité	Impact (conséquences)	Nature
Très basse (Score 1)	Pas d'impact sur la sécurité nationale. Pas de perturbation au niveau ordre public	Méthodes d'action pacifistes
Basse (Score 2)	Faibles perturbations au niveau de l'ordre public. Dégâts matériels limités envers des infrastructures non-critiques	Méthodes d'action directes avec possibilité d'usage d'une violence limitée (occupation, blocage, confrontations physiques limitées) ou de vandalisme
Moyenne (Score 3)	Perturbation d'envergure à l'ordre public. Importants dégâts matériels à des infrastructures non-critiques. Limitation des déplacements et des activités d'un VIP	Confrontation violente. Sabotage envers des infrastructures non-vitales. Confrontation physique pendant la visite d'un VIP
Haute (Score 4)	Menace possible envers la vie d'une ou plusieurs personnes. Important dégâts matériels à des infrastructures vitales. Nombre limité de victimes Lésions physiques au VIP Grande réprobation dans la société Grande répercussion négative pour la Belgique	Attentat exécuté envers des personnes ou contre des infrastructures vitales. Prise d'otage ou enlèvement
Très haute/critique (Score 5)	Possibilité d'un grand nombre de victimes. Dégâts à des infrastructures vitales qui les rendent hors d'usage pendant longtemps. Mort du VIP. Désorganisation sociale	Attentat avec des moyens CBRN ou avec des moyens conventionnels avec des effets CBRN. Attentat d'envergure contre des infrastructures vitales. Attentat mortel contre un VIP

Πίνακας 13. Μεταφρασμένος Πίνακας – Βαρύτητα Πραγματοποίησης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189)

Βαρύτητα Επίθεσης	Αποτελέσματα	Φύση
Πολύ Χαμηλή	Καμία συνέπεια για την εθνική ασφάλεια. Καμία αναταραχή στη δημόσια ασφάλεια.	Ειρηνικές μέθοδοι
Χαμηλή	Αδύναμες αναταραχές κατά της δημόσιας τάξης. Περιορισμένες υλικές ζημιές κατά όχι σημαντικών υποδομών.	Άμεσα χτυπήματα με πιθανή τη χρήση περιορισμένης βίας ή βανδαλισμού.
Μέτρια	Αναταραχές ευρείας κλίμακας κατά της δημόσιας τάξης. Σημαντικές υλικές ζημιές κατά όχι ζωτικής σημασίας υποδομών. Περιορισμός των μετακινήσεων και των δραστηριοτήτων του VIP	Βίατη Σύγκρουση. Δολιοφθορά κατά όχι ζωτικής σημασίας υποδομών. Άσκηση βίας κατά την επίσκεψη VIP
Υψηλή	Πιθανή απειλή κατά ζωής εναντίον ενός ή πολλών ατόμων. Σημαντικές υλικές ζημιές κατά ζωτικής σημασίας υποδομών. Ο αριθμός των θυμάτων είναι περιορισμένος. Τραυματισμός του VIP. Μεγάλη αναταραχή στη κοινωνία. Σημαντική αρνητική συνέπεια για το Βέλγιο.	Η επίθεση πραγματοποιείται ενάντια σε άτομα ή κατά ζωτικής σημασίας υποδομών. Ύπαρξη ομήρων ή απαγωγής.
Πολύ Υψηλή	Πιθανότητα μεγάλου αριθμού θυμάτων. Ζημιές σε υποδομές ζωτικής σημασίας που αχρυστεύονται για μακρό χρονικό διάστημα. Θάνατος του VIP. Κοινωνική αποδιοργάνωση.	Επίθεση με τη χρήση όπλων CBRN ή με χρήση συμβατικών όπλων με αποτελέσματα όπλων CBRN. Επίθεση ευρείας κλίμακας κατά υποδομών ζωτικής σημασίας. Επίθεση θανάτου κατά του VIP.

Πίνακας 14. Διαβάθμιση Διακινδύνευσης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189)

Gravité \ Vraisemblance	Très Basse Score 1	Basse Score 2	Moyenne Score 3	Haute Score 4	Très haute Score 5
Très improbable Score 2	Faible Score 3	Faible Score 4	Faible Score 5	Moyen Score 6	Moyen Score 7
Improbable Score 3	Faible Score 4	Faible Score 5	Moyen Score 6	Moyen Score 7	Grave Score 8
Possible Score 4	Faible Score 5	Moyen Score 6	Moyen Score 7	Grave Score 8	Grave Score 9
Vraisemblable Score 5	Moyen Score 6	Moyen Score 7	Grave Score 8	Grave Score 9	Très grave Score 10
Certain Score 6	Moyen Score 7	Grave Score 8	Grave Score 9	Très grave Score 10	Très grave Score 11

Après avoir rempli les deux matrices "vraisemblance" et "gravité", l'expert reporte les deux résultats dans la matrice "niveau" ci-dessus.

Il peut dès lors fixer un niveau :

Fixation du niveau de la menace

- Scores de 3 à 5 : **niveau 1 (faible)**
- Scores de 6 à 7 : **niveau 2 (moyen)**
- Scores de 8 à 9 : **niveau 3 (grave)**
- Scores de 10 à 11 : **niveau 4 (très grave)**

Πίνακας 15. Μεταφρασμένος Πίνακας – Διαβάθμιση Διακινδύνευσης Τρομοκρατικής Επίθεσης (Πηγή: Assemblée Nationale 2015, pp. 189)

		Βαρύτητα Επίθεσης				
		Πολύ Χαμηλή (1)	Χαμηλή (2)	Μέτρια (3)	Υψηλή (4)	Πολύ Υψηλή (5)
Πιθανότητα Εκδήλωσης	Πολύ Απίθανο (2)	3	4	5	6	7
	Απίθανο (3)	4	5	6	7	8
	Πιθανό (4)	5	6	7	8	9
	Ορατό (5)	6	7	8	9	10
	Σίγουρο (6)	7	8	9	10	11